

Peter Bizzjey

MISLI

1965

ŠTEV. 8

AVGUST

LETO XIV.

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.
Tel.: FM 1525

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094.

K NAPOVEDANEMU "BARAGOVANJU" MED NAMI V TEH
DVEH MESECIH SPADA TUDI NABAVA V AVSTRALIJI ŠE
NEZNANE KNJIGE Z NASLOVOM:

B R E N O B A R A G U

Sestavil dr. Filip Žakelj v Argentini Vsebuje opis življenja P.
Hugona, frančiškana

IN NJEGOVO VELIKO DELO ZA SPOZNAVANJE ŠKOFA
BARAGA IN NJEGOVEGA SVETNIŠKEGA ŽIVLJENJA.

Vsi izvodi za avstralski knjižni trg imajo avtogram zlatoma-
nika p. Bernarda.

CENA EN FUNT
Naročajte pri MISLIH

NADALJE PRIPOROČAMO:

NARTE VELIKONJA: L J U D J E Zbirka krajših povesti.
Založila Sl. Kult. Akcija v Argentini. — Vezana 30 šil, nevezana
20. Poštnina 2 šil.

ANTON TRSTENJAK: Č L O V E K V S T I S K I. —
Polna primerov, kako si lahko iz stiske, predvsem, duševne, sam
pomagaš. Nevezana 10 šil, poštnina 1 šil.

MOJ SVET IN MOJ ČAS, izbrana dela dr. Ivana Preglja — £1-0-0
(2 šil. poštnina).

A.M. SLOMŠEK, služabnik božji. Spisal dr. Fr. Kovačič. Knjiga
je na novo izšla v Argentini za stoletnico Slomškove smrti. Zelo lepa
zgodovinska knjiga stane £ 1-0-0.

TEŽKO PRIČAKOVANI MAUSERJEV ROMAN

LJUDJE POD BIČEM II. DEL

je dospel in je na ponudbo

CENA nevezanemu 30 šilingov vezanemu 40 šil.
s poštnino vred.

Kdor bi želel PRVI del, mu ga še lahko naročimo
naravnost iz Argentine.

Cena ista: 30 šilingov.

Sporočajo, da bo tudi TRETJI DEL dotiskan še
pred novim letom.

Tistim, ki ste DRUGI del vnaprej naročili,
smo že pred tedni knjigo poslali. Upamo, da je
v redu prišla.

Močno priporočamo tudi naslednje knjige:

Ruda Jurčec: SKOZI LUČI IN SENCE, I. del.
Vezana 30. šil., nevezana 20 šil. Poštnina 2 šil.
(DRUGI del je v pripravi.)

Simon Preprost (Osip Šest): KAR PO DO-
MAČE. Cena 20 šilingov s poštnino. Ta knjiga
nam je že dvakrat pošla, dokaz, kako je prilju-
bljena.

Ricciotti — Vodeb: ŽIVLJENJE JEZUSOVO.
Tudi to prelepo knjigo imamo spet v zalogi. Ce-
na £2-10-0.

LETO XIV.

AUGUST, 1965

ŠTEV. 8

LIST SVETEGA APOSTOLA PAVLA AMERIKANECM

Tega "lista" ne boste našli v svetem pismu. Je le izvleček iz lista Korinčanom, pa jako pomenljivo prikrojen za današnje Amerikance — in še za marsikoga. Izmisli si ga je neki Richard Hadel in ga objavil v tedniku AMERICA. — Ur.

POKAZAL VAM BOM SE BOLJŠO POT. Tudi če si podvržemo veselje in pridemo na luno pred drugimi, nimamo pa ljubezni do soživaljanov, smo kakor avtomobilske trobke, ki hupajo v prometni gneči. In če dosežemo še tako čudovit napredek v tehnologiji in psihologiji in na vseh drugih poljih človeške znanosti, tako da vrtamo prehode skozi visoke gore, ljubezni do bližnjega pa nimamo — nič nismo. Če razdelimo vse svoje bogastvo med reveže v Južni Ameriki in si dajemo sežigati svoja telesa v vjetnamskih džunglah, nimamo pa ljubezni do svojih rojakov, nam vse nič ne koristi.

Ljubezen do sorojakov zna potrpeti s tistimi, ki niso imeli take priložnosti za šolanje in izobraževanje, kot smo jo imeli mi; je prizanesljiva s tistimi, ki so ostali zadaj. Ljubezen do sorojakov ni nevošeljiva in ne zavida ljudi iz skupin manjšine, ki

si skušajo svoj položaj izboljšati. Ljubezen se veseli resnice in popolnoma jasna resnica je, da ima vsak Amerikanec pravico oddati svoj glas pri volitvah, pravico do ustanovitve lastnega doma in pravico do zaposlitve, ki je zanjo usposobljen.

Ljubezen do sorojakov nikoli ne preneha. Naše rakete bodo zgorele, naše znanje in vsa naša vednost sedanjega časa bo spričo novih odkritij zaostala. Naša ljubezen do sorojakov bo pa vsemu svetu priča o naši iskrenosti in vsi narodi bodo slišali to pričevanje. Pred kakim stoletjem je bila naša ljubezen še vsa otroška. Zdaj pa, ko je naša Amerika prišla v moška leta, vrzimo od sebe, kar je bilo otroškega.

Spoznajmo in priznajmo v dejanju in resnici človeško dostojanstvo vseh in vsakega poedinca — pa četudi je naš državljani in naš sorojak. Ostala bo vera v našo tehnologijo, ostalo bo upanje v našo stanovitno prosperiteto, naj ostane tudi ljubezen do našega soživaljana. To so tri velike reči. Največja med njimi pa je ljubezen.

Jasno je, da v gornjih vrsticah pisec išba "bele" Amerikance zavoljo njihovega obnašanja do črncev. — Ur.

SYDNEYSKO ROMANJE v nedeljo 15. avgusta
Več na strani 250.

RAZGOVOR Z LJUBLJANSKIM NADŠKOFOM

DR. POGAČNIKOM

Znano je že vsem, da v Zagrebu izhaja verski list GLAS KONCILA. Pred kakim letom je urednik obiskal ljubljanskega nadškofa in potem v svojem listu poročal o razgovoru z njim. — V prevodu objavljamo nekoliko skrajšano. — Ur.

PRVI NAŠ VTIS O DVORCU ljubljanskega nadškofa je bil: skromnost in red. Ko smo potrkali na vrata, na katerih je bil napis: Nadškof, smo pričakovali vsaj še dvoje vrat in nekoga, ki nas bo popeljal pred nadškofa. Skoraj verjeti nismo mogli, da nam je edina ta vrata pdprl mož z rdečo kapico na glavi — sam dr. Pogačnik, ljubljanski nadškof.

Da smo prišli od GLASA KONCILA, je zado-stovalo za legitimacijo in priporočilo. Nadškof nas pristrčno sprejme in nam čestita na posrečenem urejevanju GLASA KONCILA. To nas je opogumilo, da smo takoj začeli z razgovorom. Vprašali smo nadškofa, kaj misli o neki izjavi papeža Pavla VI., ki jo je izrekel pred kapucinskim generalom. Njen smisel je ta: Svet zna ljudi zainteresirati s pomočjo tiska, radija, filma in televizije, da jih pridobi zase, duhovniki pa imajo s svojimi pridigami in božjimi službami le malo uspeha med ljudmi. Papež ni dal nobenih napotkov, le to je hotel, da bi mi vsi o stvari razmišljali. Kaj je vaše mišljenje o tem, Prevzvišeni?

"Varujmo se malodušnosti in pesimizma! Imamo izkušnje iz svojega obiskovanja župnij širom po nadškofiji in vem, da verniki še tudi danes radi poslušajo dobro pripravljene in lepo podane pridige. V župnijah, kjer pastirujejo dobri pridigarji, verniki svojo vero poznajo in po njej živijo. Treba je, da imamo vero v nadnaravno moč pridige. Obstoji v tem, da Kristus sam sodeluje s pridigarjem. Sveti Duh s svojo milostjo pripravlja srca vernikov za dober sprejem pridige."

Kaj mislite, Prevzvišeni, zakaj se dandanes ljudi Cerkvi odtujujejo in kaj bi bilo treba napraviti, da se spet z njo povežejo?

"Posvetno gledanje na življenje ima močnega zaveznika v človekovi naravi. Materializem si je osvojil mnogo ljudi na Vzhodu in na Zahodu. Da-

našnji človek je usmerjen zgolj v življenje na tem svetu. Iz tega se, kot nujna posledica, poraja površnost. Živimo v dobi tehnične civilizacije. Najvišji ideal mlademu človeku je športski rekord, življenjski konfort, avtomobil... Cerkev mora sleči fevdalno obleko. Pa ne samo fevdalno, tudi vse drugo, kar jo še obdaja iz odbijajoče preteklosti. Mora si umiti obraz, da bo zasijal v čistem Kristusu. To je pot neskončne dobrote, ponižnosti in siromaštva. Pokazal nam je to pot rajni papež Janez XIII. Duhovniki so prvi pozvani, da se tega oprimejo in navdušijo za te ideale. — Preseljevanje kmečkega prebivalstva v mesta povzroča neko odtujevanje Cerkvi, ali temu se da odpo-moči. Treba je ljudi poučiti, preden gredo z rodne grude, da naj se v mestu prijavijo ondodnemu župniku in se vključijo v njegovo župnijo. Tudi v mestih je mogoč osebni stik med duhovnikom in verniki. Duhovnik, ki je nesebičen in ima apostolskega duha, bo našel pot v domove ljudi in v same nebotičnike — in povsod bo našel srca, ki ga pričakujejo."

Ali bi med vzroke odtujenja Cerkvi prišteli tudi pretirano moraliziranje v pridigah in sploh v verskem pouku?

"Ne, prej bi rekel, da je v naših pridigah premalo moraliziranja. Najnovejša moralka zagrebskega profesorja dr. Kuničiča je zelo času primer-na knjiga. Drugo tako knjigo je izdal teolog Haering. Naslov ji je: Božja postava in meni je prav dobro služila za pridige v stolnici. Tudi nove učne knjige pri nas Slovincih in pri vas Hrvatih prinašajo moralne probleme po zgledu sočasnih učnih knjig velikih evropskih narodov. S tem korakamo skupaj s časom."

Slišimo glasove, ki nas priganjajo, naj posnemamo v gorečnosti za širjenje evangelija razne sekte: adventiste, Jehovine priče itd. Kaj pravite?

"Osebna zavzetost in prepričanje je gotovo vedno pogoj za uspeh apostolata. Toda katoličani moramo biti pazljivi. Vsiljiva in gola propaganda ni v duhu katoličanstva. Vendar je treba priznati, da brez pomoči apostolata svetnih ljudi ne bomo mogli prinesli Kristusa vsej človeški družbi."

Kakšna je po vašem mnenju bodočnost latinske Cerkvi?

"Največji zakladi cerkvene preteklosti so shranjeni v latinščini. Preziranje tega jezika je znak kulturnega obubožanja. Slovesne maše samo v ljudskem jeziku bi pomenile glasbeno nazadovanje. S tem bi nekulturno zavrgli latinske glasbene umetnine. Latinščina mora še nadalje ostati uradni jezik v občevarstvu cerkvenih predstavnikov, jezik teologije in zasebnih maš."

Do kakšne mere mislite vi v Sloveniji uvesti živ jezik v liturgijo?

"Slovenski škofje smo popraševali svoje duhovnike, kaj mislijo glede tega. Prevladuje zahteva, da naj bo čim več domačega jezika v liturgiji. Nekateri predlagajo, da naj bo vsa maša, razen kanona, v slovenščini. Mnogi celo žele, naj bi bile maše, kadar so verniki prisotni, popolnoma slovenske. Pri tem se sklicujejo na pastoralno modrost sv. bratov Cirila in Metoda".

Ali mislite, da je treba obnoviti poklic diakonov kot nekaj stalnega?

"Nujno potrebujemo pri apostolatu pomoči svetnih ljudi. Pri nas se v ta namen poslužujemo redovnic in svetnih katehistov za pouk katekizma ter liturgičnega petja, pa še kaj takega. V misijonskih krajih je pa ustanova diakonata velika potreba. Ti diakoni bi bili oženjeni."

Kako uspevate v Sloveniji glede duhovniškega naraščanja?

"V naši nadškofiji pride poprečno po en duhovnik na 2.000 vernikov. To je mnogo bolje kot v mnogih škofijah po Avstriji ali Italiji. Seveda pa neprimerno bolje kot v tisti brazilski škofiji, ki je bolj obsežna kot naša, pa ima samo dva duhovnika. Tu v Ljubljani imamo bogoslovno za vso Slovenijo. V njej je 100 bogoslovcev: 50 za Ljubljano, 30 za Maribor, 15 goriških in nekaj koprskih. Ostali prav zdaj služijo svoj vojaški rok. Naša nadškofija ima okoli 70 dijakov v malem semenišču v Vipavi in Pazinu. Letos bomo imeli sedem novomašnikov za našo škofijo, za Maribor 3, za Gorico sedem. Tako lepega števila goriških že dolgo nismo imeli. Kljub temu so še župnije brez duhovnika."

Vtis imam, da je v Sloveniji psihološko in glede načina življenja razlika med podeželjem in mestom manjša kot drugod v naši državi. Ali tudi vi opazate, da je pri vas prehod z dežele v mesto manj boleč in zaradi tega ljudje ne izgubljajo vere?

"Da, v Sloveniji so vasi le nekaka predmestja. Da je tako, se imamo zahvaliti odličnim prometnim zvezam. Vendar je vernost po vaseh izrazito tradicionalna. Je pa to pozitivna in zdrava navezanost na tradicijo. Po preselitvi v mesto se mnogi

Misli, August, 1965

odtujijo. Preveč so zaposleni, muči jih stanovanjska kriza, seveda so pa tudi neopravičljivi vzroki. Vendar moram reči, da se po nekaj letih taki tudi v mestu znajdejo in se spet približajo Cerkvi."

Kaj bi nam še hoteli povedati, Prezvzvišeni?

"Vam časnikarjem bi rad rekel besedo o katoliškem tisku. V tisku vidim najvažnejšo obliko apostolata. Današnji človek uravnava svoje mišljenje po tem, kar bere in vidi v kinu ter na televiziji. Naš tisk naj zanaša veselo oznanilo evangelija v družinske kroge in v zasebno življenje ljudi. Dolgi razprave ne bi priporočal. Današnjemu človeku so razprave dolgočasna zadeva. Radi imajo poročila in novice, ki se iz njih razvidi duh Cerkve in njeno življenje. Pišite zanimivosti, ki spodbujajo in vplivajo na mirno sožitje med ljudmi. Današnji človek se giblje povsem v tesnobač sočasne vrvenja. Moramo mu pomagati, moramo mu kazati luč, ki sveti v smer pravega izhodišča."

Težko nam je bilo še kaj več vprašati. Nadškofovi odgovori so bili tako izrazito točno podani, da bi mogli njegove misli samo ponavljati ali razčlanjevati. Njegove ideje so v popolnem skladu z njegovo asketsko ter funkcionalno nadškofijsko pisarno. V družbi z njim dobiš pomirjevalno prepričanje, da bo Cerkev uresničila velike upe in pobude naših dni po svoji ustaljeni poti miroljubnosti in človečanstva.

O P O Z O R I L O

Slovenska kuharska knjiga — v angleščini! Marsikatera kuharica bi rada kuhala "po naše", pa ne zna brati slovenske kuharske knjige. Imam v zalogi nekaj izvodov angleško pisane "slovenske" KUHARICE. Kdor bi jo želel, naj se oglasi.

Slovenske božične plošče so mi poslali iz New Yorka. Na njih pojejo razni znameniti pevski zbori v domovini in zamejstvu. Oglasite se zanje pri meni!

Plošče Triglavovega zbora v Melbourne vas tudi še čakajo pri meni. Zato rečem še v tretje: oglasite se! — P. Valerijan

in kriza

"LJUBLJANSKEGA ZVONA"

Dr. Janez Arnez

Louis Adamič je bil med vojno poleg Edbina Kirstana v Ameriki eden največjih propagatorjev slovenskega partizanstva. Umrli je še mlad v nepojasnjenih okoliščinah. Komunisti doma so ga zapisali med heroje in v njegovi rojstni hiši v vasi Blato pri Grosupljem uredili njegov muzej. Pričujoči spis o njim. — V prevodu objavljamo nekoliko skra-v Ameriki: ODMEVI Z OSME. Gotovo bo zanimal tudi marsikoga med nami. — Ur.

PO NEKAJ RAZREDIH GIMNAZIJE SE JE LOJZE ADAMIČ kot 15leten mladenič leta 1913 podal v Združene države. V novi deželi se je preživljal z lastnim delom. Nekaj časa je bil zaposlen pri slovenskem časopisu GLAS NARODA v New Yorku. Tri leta je služil v ameriški vojski. Po končani prvi svetovni vojni je potoval v Azijo ter v srednjo in južno Ameriko. Nato je živel v Kaliforniji. Ločil se je od slovenskih naseljencev in imel zgolj slučajne stike z njimi. Postal je ameriški pisatelj, pisal je o ameriških problemih in za ameriške bralce. Tudi poročil se je z ameriškim dekletom. Pogosto si je sam domišljal, da je bolj ameriški kot Amerikanci sami.

Stiki s sorodniki, s starši, sestrami in brati so se zredčili na par kartice. Saj, kot sam pravi, ni mogel več po slovensko pisati o bolj vsakdanjih stvareh, o problemih svojega življenja v Ameriki.

Veliko spremembo v njegovem življenju je posredno povzročila nagrada "Guggenheim Fellowship", ki jo je dobil spomladi leta 1932 in ki je bila vezana na enoleten obisk Evrope. Nameraval je, čeprav ne z velikim navdušenjem, vsaj malo pogledati v svoj rojstni kraj, ostali čas pa preživeti na evropskem zapadu. Človek dobi vtis, da se je čutil čisto odtujenega domu in domačim in se bal, da bo srečanje precejšnja zadrega. Domišljal si je celotno, da kaj več kot kak teden dni ne bi mogel prijetno in koristno porabiti v domovini svoje mladosti.

Vendar je bilo snidenje z domačimi precej drugačno. Šele na poti nazaj v Združene države se je na ladji zavedel velike spremembe, ki se je izvršila v njem v tistih desetih mesecih potovanja po domačih tleh. Priznati si je moral, da se je čustveno zopet ogrel za tisti mali svet, iz katerega je izšel. "I am glad I was born there", je zapisal potem v knjigi "The Native's Return" na strani 360.

II.

O priliki Adamičevega obiska v domovini je pesnik Oton Župančič zapisal veliko hvalnico temu "korajžnemu fantu", ki si je upal postati kozmopolit in je zavrnil ožino slovenskega sveta. ("Adamič in slovenstvo", Ljubljanski Zvon 1932.) Župančič je v tem videl junaštvo, ki mu sam verjetno ni bil kos. Zato ga je Adamičeva pot ogrela, a obenem razkrila bolelost in trpkost, ko se je zavedal, kako so njegove lastne življenjske ambicije zvo-denele. To razkriva njegov članek. Adamič je bil Župančiču velik pisatelj svetovne mere, tak, ob kakršnih narod nanovo izmeri svoja bistvena vprašanja, čeprav je svoj materin jezik izgubil nekako ponevedoma, naivno. Na ta način je ohranil pristno in neutesnjeno slovenstvo, edino resnično slovenstvo, "ki živi po svoje, uhaja na vse strani iz umetno postavljenih meja."

In tega je bil Župančič nad vse vesel, saj "z Murnom nekje je izginil smeh iz naše knjige." (Tu je mislil Župančič na Adamičovo knjigo "Laughing in the Jungle.") Tako je mladi Adamič postal starejšemu Župančiču simbol simbolov, heroj herojev. Ljudje, ki so ostali doma, so Župančiču klavrne prikazni. Pisatelji so ujeti v tesne meje teorij in dobrih naukov, trepetajoči pred kritiko. "Budni stražarji" čuvajo nad pravilnostjo slovenske usmeritve, opredeljujejo slovenstvo, ga potiskajo v ozke forme definiv in skušajo ugotoviti njegovo bistvo. To so mogočni ideologi, ki utesnjujejo slovenstvo in mu določajo pravi tir. Prisiliti nas hočejo, da bi se družile in spajale in plodile naše ideje po nekem duševnem incestu, ki nas utegne dovesti v osamelost in ozkosrčnost.

Strah in žalost sta legla na slovensko pisano besedo. Literatura je postala dolgočasna, cmerna-va in se je pogreznila v večno slovensko žalost. "Filozof hitlerjanstva se je bridko zjokal nad razvalinami Viljemove politike in slovenski poet tarnaj z njim." — Tako je ugotovil Župančič. In kako bi moglo biti drugače, saj je isti kritik — Župančič — zapisal v svoji pesmi: V moji deželi in cest, na mojem nebu ni zvezd, v moji duši bole-

In če nikogar drugega, Župančiča je zbudil iz sanj Adamič, mladi junak s krohotom v džungli.

In v zahvalo mu je Župančič zapel hvalnico kot jo je že prenekaterim poprej in še mnogim drugim pozneje. Župančič je neutrudno iskal heroje in v svoje veliko zadovoljstvo je v vsakem režimu našel vsaj po enega. Ker je prodajal poklone in prijateljstvo na vse štiri strani neba, je svoje bogato besedišče raztegnil, da je postalo prozorno najbolj preprostemu očesu.

III.

Tako je Župančič s tem člankom pritiral do končnega preloma med slovensko in jugoslovansko usmerjenim krilom pri Ljubljanskem Zvonu. Josip Vidmar je dosegel, da so njegovo delo pod naslovom KULTURNI PROBLEMI SLOVENSTVA izdali, a so ga hitro umaknili s trga, ker je bilo v nasprotju s proti-slovensko politiko diktature (v Beogradu). V isti zbirki (SLOVENSKE POTI) bi bila morala iziti knjiga Stanka Lebna: PROBLEM SLOVENSKE VZGOJE, pa jo je založnica zabranila.

Politična orientacija (v jugoslovanskem smislu) lastništva Ljubljanskega Zvona je bila verjetno odločujoč faktor pri odklonitvi člankov, ki so bili kritični do Župančičevih pogledov na slovenstvo. Zato je urednik Ljubljanskega Zvona, Fran Albrecht, odstopil. On je potem takoj uredil brošuro, ki jo je izdala literarna opozicija, ker se ni strinjala z jugoslovansko usmeritvijo Lj. Zvona. V brošuri so objavili svoje odgovore Župančiču Fran Albrecht, Ferdo Kozak, Stanko Leben in Josip Vidmar. Dodali so tudi analizo Vidmarjeve knjige o slovenstvu, ki jo je napisal Lojze Ude, a je lastništvo Ljubljanskega Zvona ni dovolilo objaviti v listu.

Josip Vidmar, čeprav najbolj obziren in skrben v besedah, je Župančiču zameril posebno to, da je v času, ko je "Jutro" z ostalimi pro-režimskimi elementi napadalo slovensko individualnost in postrilo borbo za jugoslovenstvo, še sam podprl to protislovensko gonjo. O Župančiču je zapisal: Če se je v takem trenutku in v taki napetosti oglašil človek njegovega moralnega položaja, je več kot naravno pričakovati, da se je oglašil z namenom, povedati prav tisto potrebno in zaželeno bistveno, odločilno in dokončno veljavno besedo."

Članek, ki ga je bil Župančič napisal, se zdi Vidmarju naravnost bolesten, poln nelogičnosti, v bistvu nerazumljiv proizvod sicer občudovanja vrednega pesnika. Naj bo že kakršenkoli razlog za nervozen izbruh jeze, gotovo je, da nosi Oton Župančič krivdo pred tem zgodovinskim trenutkom in jo bo nosil vse dotlej, dokler ne bo popolnoma nedvomno pojasnil svojih izjav in svojega resničnega stališča."

Misli, August, 1965

IV.

Ferdo Kozak je napisal: "Samotna bolečina ranjenega človeka in ne cemeravost je tisto, kar označuje našo povojno literaturo. In kdo naj se temu čudi? Ob koncu vojne (prve) so raztrgali naš narod na tri državne organizme. Oni del, ki je stopil na pot politične svobode, diha komaj s polovico pljuč. Pa še ta je sam v sebi razklan in se ne more prebiti do strnjene volje... Odkod naj pride potem smeh? Župančič se vrtil v čudnem svetu izjav, ki imajo malo smisla in verjetno nikogar ne zadovolje, niti avtorja samega ne. Saj kako naj človek razume, da je notranje slovenstvo "sploh neizgubljivo", ker ga nič na svetu ne more ugrabit, ne politično preganjanje, ne krivične meje, ne izguba jezika..., kakor piše Župančič.

Stanko Leben je prav v živo nameril svojo puščico in gotovo ni zgrešil cilja: Župančiča vznemirja obramba slovenstva, vznemirja ga slovenska literatura, njena vsebina in forma, vznemirja jo ga literati sami, še bolj pa kritiki. Kot da bi vse to bil tipičen slovenski pojav! Naj pogleda po tujih literaturah in bo videl kritike, literarne ideologe, "budne stražarje" narodnosti, zasledil bo nasprotujoča si mnenja in ostre polemike. Naj pogleda največjega sodobnega francoskega lirika, ki je skušal opredeliti bistvo francoskega duha v svoji knjigi "Images de la France", pa mu nihče ni očital 'budnega stražarstva' in nikomur ni padlo na um, da bi njegovo opredeljevanje imel za megalomansko utesnjevanje...

Fran Albrecht je prispeval predvsem opis dogodkov, ki so vodili do njegovega odstopa. Ni se mogel spoprijazniti s pristranskim ponašanjem lastnikov Ljubljanskega Zvona. Dovolili so objavljati le članke, ki so se strinjali s politično opredelitvijo Tiskovne zadruge same.

V.

Vseh pet (Vidmar, Albrecht, Leben, Kozak in Ude) je podpisalo skupno izjavo, ki zaključuje brošuro!

"Slovenstvo nam je del vrojene narave in zato samo po sebi umljivo, nujno, nenadomestljivo. Kdor se ga dotika, se dotika naših duhovnih osnov in naše bitnosti, brez katerih nam ni življenja... V današnjem naskoku dogmatičnih orientacij bomo stali na strani svobodnega duha..."

VI.

Deset let pozneje so se vsi združili: Župančič, Adamič in pet kritikov. Skupno so odkorakali v tisto skrajnost, ki jo je Adamič orisal že leta 1932 v knjigi "The Native's Return", a Župančič javno izpovedal leta 1954: "V daljavi vidim, kako se mali slovenski narod izgublja v sovjetsko stranost..."

Božji tipka

★ DANES JE PORCIUNKULA, FRANČIŠKANSKI PRAZNIK s posebnimi odpustki vernikom, ki obiščejo frančiškanske cerkve in molijo v njih. Tudi naša kapelica Marije Pomagaj spada mednje. Včeraj zvečer smo imeli porciunkulsko pobožnost z mašo in blagoslovom, danes zvečer prav tako. Žal se tako malo ljudi odzove vabilu . . . Čas je za vse drugo, le za Boga ga zmanjka. Ko te mrtvega v krsti prinese v cerkev k pogrebni maši, je prepozno. Bog hoče, da živi in po svojih nogah pridemo na obisk. Tu pa odpovemo, ker "ni časa" . . . Presneti čas!

★ Teden tega, v nedeljo dne 25. julija, je imel p. Odilo posebno pobožnost v čast sv. Krištofu, zavetniku vozačev. Blagoslovil je okrog trideset avtomobilov naših rojakov. — Seveda sv. Krištof pomaga samo do petdeset milj hitrosti, kot sem enkrat čul v Ameriki: če voziš hitreje, zapusti tvoje vozilo in drviš na svojo odgovornost. Bog nam je dal pamet in hoče, da jo tudi uporabljamo — zlasti še v avtomobilu. Toliko je nesreč, zlasti med novonaseljenci . . .

★ Med krsti v zadnji številki nam je skrat pošteno zagodel: Suzani Franciški, ki je bila krščena dne 20. junija, je zamenjal očeta z botrom. Upam, da mi bo punčka to pomoto odpustila, saj jo rad popravim: Njen očka je Anton Korče, Luka Korče pa samo boter in seveda stric.

Novi krsti pa so si sledili takole: Dne 10. julija so prinesli k Mariji Pomagaj v Kew Barbaro Marijo, hčerko Ivana Borkoviča in Marice r. Kufner, Williamstown. Naslednji dan pa smo krstili Edvina Godfreyja, sinka Mirka Žnidariča in Terezije r. Kunst, Moomba Park. — Dne 17. julija je bil krščen Henrik Robert, prvorojenec Henrika Jeršiča in Marije r. Jaworska, Niddrie. — Dne 18. julija je prav tako v naši kapeli obilila krstna voda Ano Katarino Marijo, hčerko Josipa Margaletiča in Inge r. Wettstein, Mooroolbark. Isti dan so iz North Altona prinesli h krstu Jožefa, prvorojenca Jožefa Lenarčiča in Terezije r. Bunderla. — Nisem še v tipkariji omenil majskega krsta v Adelaidi

(Rosewater): Rose Marie kličejo hčerko v družini Ignaca Ahlina in Loti r. Plautz.

Čestitke vsem družinam!

★ Zdaj pa k porokam! Najprej naj omenim poroko v North Geelongu, ki še ni prišla "v cajtenge": dne 22. maja sta si v cerkvi sv. Janeza obljubila zakonsko zvestobo Ivan Deželak in Štefka Požezin iz Norlane. Če se ne motim, sta bila oba rojena na zelenem štajerskem. — Dne 11. julija sta stopila pred oltar Srca Jezusovega v St. Albansu Štefan Baligač in njegova nedavno iz domovine došla izbranka Roza Koprek. Ženin je iz črensovške fare (Žižki), nevesta pa iz Hrvaške (Voča Donja). — Dne 17. julija je bila poroka pri Mariji Pomagaj v Kew: ženin je bil Alojz Šuštar iz Trpčan (župnija Podgraje), nevesta pa Marija Jureško, doma iz Marljane, Hrvaška. — Isti dan je bila poroka tudi v Marijini cerkvi v Maidstone: Milan Marot (doma iz Smolnika, župnija Ruše) je podal roko Normi Joyce Butler, rojeni v Melbournu. — Dne 24. julija smo imeli spet poroko v naši kapeli v Kew: ženin je bil Jože Koudila iz Ižakovcev, župnija Beltinci, nevesta pa novodošla iz domovine, Jožefa Marinič, doma iz Ljutomera.

Vsem novoporočenim parom obilico božjega blagoslova na novo življenjsko pot!

★ V soboto dne 17. julija popoldne smo zalili temelje za našo dvorano in cerkev s cementom. Porabili smo 41 yardov mešanice in upamo, da bo trdno držala celotno stavbo. V veliko pomoč nam je bil ta dan Franc Purger, ki je v tem delu doma: ves dan je bil pri nas. — Delo smo končali ravno pred deževjem, ki je zalilo našo jamo, a nam ne more več škodovati. Hvala Bogu!

Vsem, ki ste pomagali pri temeljih, iskren Bos plačaj! Zdaj potrebujemo delavcev, ker bo še precej odkopavanja zemlje pri izhodih iz dvorane. Obenem pa prosim, da se javijo zidarji: treba bo organizirati delo, da začnemo z glavnimi zidovi. Pridne roke, na plan! Za hrano bo vsakemu pomočniku pri gradnji preksrbljeno v Baragovem domu.

★ Do danes nabrani darovi za cerkev znašajo £ 7.376-1-3. Tu je vključen tudi čisti dobiček ponovitve igre "Prisegam" v Geelongu (dne 11. julija), ki nam je prinesla £ 37-6-0. Požrtvovalnim igračkam naj še enkrat izrečem iskreno zahvalo. Enako odboru tamkajšnjega društva, ki je pomagal pri predstavi ter tudi oskrbel dvorano. Ni pa še prištet k nabrani vsoti čisti dobiček zadnje zabave Slovenskega društva v Melbourne. Kar računajmo, da imamo s tem darom za našo cerkveno že sedem jurjev in pol. Prirediteljem Bog povrni!

★ Zadnjič sem v tipkariji na prvem mestu v imenu vseh svojih ovčic prav iz srca čestital k zlatomašniškemu jubileju, pa je urednik-zlatomašnik vse vrste fletno izpustil. Morda bodo šle te skozi njegovo uredniško "cenzuro". Kajne, da mu vsi želimo obilico božjih dobrot k visokemu jubileju,

obenem pa ga vabimo, da bi prišel tudi med nas, ko s svojo zlato gloriolo obiskuje naselbine po N.S.W. Prav radi bi ga spet enkrat videli v svoji sredi.

★ Lepa je bila zlatomašnikova ideja ob jubileju: poudariti ime Baraga. Pri nas v Melbourne je to ime že bolj znano, zlasti z našim hostelom, ki ima vedno tudi mnogo avstralskih obiskovalcev. Naj omenim ob tej priliki, da imamo že precej časa izgotovljeno bronasto soho tega našega misijonarja, ki bo krasila glavni vhod Baragovega doma. Skrb za zidavo cerkve je za nekaj časa izpodrinila načrte za postavitev in odkritje spomenika, zdaj pa upam, da bomo imeli v nekaj mesecih tudi to slovesnost. Podrobnosti bodo že pravočasno objavljene v Mislih.

★ Menda bo treba kar končati, sicer bo spet zmanjkalo prostora — za sliko.

"Za hrano bo vsakemu pomočniku pri gradnji cerkve preskrbljeno v Baragovem domu."

ZAKAJ IMAJO LJUDJE RAZLIČNE PLAČE

JANEZ JE BIL ZA MEŽNARJA, pa je njegova služba zahtevala tudi to, da ob nedeljah organistu goni meh pri orglah. Bilo je namreč v tistih časih, ko mehovi še niso delovali na električni pogon. Janez je pritiskal meh in si od časa do časa obrisal potne kaplje. Pa se je zagledal v organista, ki je čisto mirno sedel in le s konci prstov božal tipke na orglah. Ubogi trpin se zamislil in se spomni, da ima organist kljub mnogo lažjemu delu višjo plačo. Ni pravice na svetu!

Misli, August, 1965

Janez se odloči in stopi k župniku. Razloži svojo misel in zahteva vsaj tako visoko plačo, kot jo ima organist. Enakopravnost!

Na to se zamisli tudi župnik, pa ne za dolgo.

"Dobro, Janez, zgodilo se bo. Ampak enakopravnost med organistom in teboj je treba še drugače izvesti. Do konca! Z organistom se bosta menjavala. Eno nedeljo bo on igral in ti tlačil meh, drugo nedeljo boš igral ti, organist pa tlačil meh."

"Ja, ko pa ne znam igrati na orgle. . ."

Župnik je zmignil z rameni, mežnar se je popraskal za ušesi, vse drugo je ostalo po starem.

Izpod Triglava

ZELO UČEN SLAVIST v Sloveniji je dobil v roke nam zdaj že bolj znano knjigo dr. Filipa Žaklja **BREN O BARAGU**. Prebral jo je v dušku in o njej zapisal: "Avtorju te knjige (v Argentini) moram dvakrat čestitati. knjiga priča o neverjetni pridnosti dr. Žaklja, da je tako daleč od doma mogel zbrati toliko podatkov o naših domačih drobnostih. Vsi podatki v knjigi so v pripombah navedeno dokumentirani. To daje knjigi izredno veliko vrednost."

KOVAČNICO, ki jo je oblast dala zapreti, silno pogrešajo kmetje v nekih Lokvah. Tako je bilo brati v ljubljanskem dnevniku **DELO**. Dolga zgodba se končuje tako: "Umetno gnojilo je obležalo v skednju, kamor ga je bil pripeljal kamion. Travniki niso dali mnogo več sena kot prejšnja leta. Še sreča, da ga niso dali! Kako pa bi ga spravili do hlevov na polomljenih vozovih? Mar na plečih? Saj devet hribov od nas ni nobene kovačnice. Ker se živina ni hotela rediti od svežega gorskega zraka, ki turistom sicer zelo prija, jo je zadruga pobrala in nekam odpeljala. Tolažimo se lahko le s tem, da se bo v naši Lovki morda še rodil mlad kovač. Do takrat bo pa treba počakati, če se nas nihče ne bo usmilil. — Kmečki očanec Podhostnik je pomolčal, potrkal s pipo ob mizo, da je iztresel pepel, in je globoko zdihtel."

V KAZLJANI NA KRASU je udarila strela v cerkev in močno poškodovala streho. Prav v bližini je tisti čas poučeval krščanski nauk otroke tomajski župnik Albin Kjuder. Nastala je panika, poškodovan pa ni bil nihče. Strela je udarila tudi v cerkev v Krepljah, pa škode ni bilo.

V LJUBLJANI so napovedali, da bo začel spet izhajati znanstveni verski list **BOGOSLOVNI VEŠTNIK**, ki je moral v "novi stvarnosti" prenehati. Baje bo izhajal dvakrat na leto. Gotovo ne v veliki nakladi, saj vemo, kako zelo v Jugoslaviji manjka — papirja . . .

NOVI ZAKON O DRŽAVLJANSTVU SFRJ pove med drugim, v katerih primerih se Jugoslovani državljanstvo lahko odvzame. Na primer človeku, ki se "aktivno udeležuje dela v organizacijah, ki

njihovi cilji nasprotujejo splošnim načelom ustavnih listine Združenih narodov in splošne deklaracije o človeških pravicah." — K temu dostavlja **KLIC TRIGLAVA**, da bi v smislu te odredbe morali po pravici vsi člani KP izgubiti jugoslovansko državljanstvo.

AVSTRIJSKI KANCLER DR. KLAUS je v maju govoril Slovincem na Koroškem v njihovem jeziku. Tako tudi bivši koroški glavar Wedenig. Dr. Klaus je rekel, da mu je kot kanclerju v enaki meri izročena skrb za Slovence kot za Nemce v Avstriji. Obljubil je: "S sodelovanjem manjšine bomo reševali vsa vprašanja, ker vemo, da je to za Slovence, za Koroško in za Avstrijo najboljše." — O teh izjavah je poročal naslednje dni ves avstrijski tisk.

V GOSTILNI ob robu Ljubljane je rojak Okajen vprašal sopivca, ki je bil tudi Okajen — pivska bratca pač: "Ti, ali si si kaj zapomnil iz Titove pridige, ki jo je imel Mitrovici?" Drugi Okajen: "Nekaj že. Je rekel, da je naše gospodarstvo postalo tako nestalno, da nam obtežuje politični položaj v deželi." Prvi Okajen: "Dober spomin imaš. Ali pa ni tudi rekel, da cene morajo iti navzgor, ker smo po vojni nepravilno začeli?" Drugi Okajen: "Tudi to je rekel in še marsikaj. Ampak nikar preglasno, nimajo vsi tukaj zbrani radi, da ponavlja Titove pridige." — Baje so se jima vsi smejali in nič se jima ni zgodilo.

NEKI VINKO GABERSKI se je v ljubljanskem dnevniku **DELO** bridko pritožil nad pokvarjenostjo današnje slovenščine v njeni lastni domovini. Iz dolge razprave le eno: Ne samo razni asistenti, temveč že docenti in celo profesorji slavistike nam strežejo s tako slovnico in stilistiko, da bi pred prvo svetovno vojsko, ko si bile naše gimnazije pod nemškim jerobstvom, tako znanje slovenščine vsakemu gimnazijcu nekje pri sredi šolanja preprečilo napredovanje.

ZALEZIJSKI BOGOSLOVCI iz Ljubljane, po številu 27, so obiskali rojake v Gorici in Trstu ter si ogledali njihovo deželo in ustanove. Od tam jih je pot vodila v Oglej, Benetke in Padovo. V Ljubljano so se vrnili skozi kanalsko dolino in so mimogrede poromali tudi na Sv. Višarje.

NA SVETI GORI pri Gorici so bile v juniju velike slovesnosti o priliki 400letnice, odkar so oofrančiškani prevzeli oskrbovanje božje poti. Verski list **DRUŽINA** v domovini je spregovoril o teh slavnostih pod naslovom: **Na Sv. Gori zvon zvonil**.

OB GORNJI SOČI LETA 1915

NAŠA VAS STARO SELO je ob glavni cesti od Robiča proti Kobaridu. Jaz sem bil v maju 1915 še bosopetec, pa mi je vseeno ostalo precej dogodkov od takrat v živem spominu. Na kratko jih bom opisal.

Pri nas takrat ni bilo videti nobenega vojaštva. Vse je namreč odšlo na rusko fronto. Financarji so stražili mejo proti Italiji in pa pešica starih brambovcev, ki smo jim rekli "črno-vojniki". Začelo se je šepetati, da bodo prišli Lah, pa nihče ni vedel, kdaj in kako. Učiteljstvo in ostala inteligenca je vsa zbežala od meje. Po domovih so ostale samo žene, otroci in stari ljudje. Avstrijska mobilizacija je že poprej pobrala vse za vojno sposobne moške. Tudi konje in vozove so pobrali.

Dne 25. maja okrog devetih dopoldne zaslišimo klice: Lah! gredo! Tekli smo do ceste in videli italijanske elitne čete "besaglierov" na kolesih. Peljali so se kakor v paradi po štirje in štirje, brez šuma in ropota. Petelinovo perje je trepetalo na klobukih in vsa ogromna masa je bila podobna črni reki, ki se je valila po cesti proti Kobaridu. Ni jih bilo ne konca ne kraja. Nekaj se jih je ustavilo v naši vasi Staro Selo. Bahali so se, da bodo južinali v Ljubljani, večerjali pa na Dunaju in pojedli srce cesarja Franca Jožefa.

V Kobaridu so se laške vrste razdelile. Nekaj jih je odšlo na levo na Bovško, drugi so krenili na desno proti Tolminu. Te je avstrijska vojska pričakala tam na drugi strani Soče. Tam je bil tudi moj pokojni oče, ki je pozneje povedal, kako naivno so Lah začeli delati šotore med Volčami in Tolminom in to ob belem dnevu. Avstriji

so potem udarili po njih z vsem, kar so imeli na razpolaganje. Vse se je vračalo in bežalo nazaj. Ranjence so potem kar ponoči vozili, da ni nobeden videl.

Tako se je končal ta "zmagoviti pohod v Ljubljano in na Dunaj."

Naslednje dni in noči so Italijani začeli dovažati. Vse noči je grmel po cesti, da se je hiša tresla in so okna žvenketala. Prišla je tudi vojna policija in vohala okoli. Vsak človek jim je bil sumljiv. Naš sosed je bil star mož, šel je zjutraj na njivo in z nogo ravnal krtine. Pritekli so Lah in ga hoteli na mestu ustreliti. Obdolžili so ga, da daje Avstrijcem na Krnu tajna znamenja. V vasi Idrsko so pobrali vse starejše moške in za vojsko nedorasle mladeniče, jih postavili v vrste in vsakega desetega ustrelili.

Ob Soči so Italijani začeli seliti ljudi v Italijo. Italijanske ofenzive so se začele. Skušali so prodreti zdaj tu, zdaj tam, a brez uspeha. Čeprav so bili v premoči s topništvom in vojaštvom, niso mogli naprej. Zadržali so jih po večini slovenski fanje 17. pešpolka z imenom "Janezi". Tudi hrvaški polki in Bosanci. Sabotin, Sv. gora, Sv. Gabriel, Sv. Mihael, Bajnska planota in Dobrdob so imena, zapisana s krvjo slovenskih mož in fantov...

Takrat je nastala ena naših najlepših žalostink:

"Oj, Doberdob, oj Doberdob,
slovenskih fantov grob!"

Ta žalostinka še danes privabi človeku solzo v oko, pa če je njegovo srce iz kamna. — *Tone Urbančič* v Am. Dom.

ŠTEVILO SLOVENCEV NA TRŽAŠKEM. Osrednji statistični urad v Rimu je na podlagi štetja v letu 1961 objavil, da je Slovencev na Tržaškem 25.282. Štetje se je vršilo na osnovi "občevalnega jezika". Tržaški Slovenci trdijo, da bi moralo biti število trikrat večje. Res je sicer, da mnogi Slovenci lažje in morda celo rajši italijanski govore, ker so zlasti pod fašizmom morali skozi laške šole in se v materinem jeziku težko izražajo. So pa seveda tudi taki, ki iz gole navade govore laški, pa se vendar čutijo za Slovence in bi se za take izjavili tudi občasno ljudskega štetja, ako bi jih vprašali.

Misli, August, 1965

P. LADISLAV PINTAR, rojen v Tunjicah pri Kamniku, je bil tesno povezan z božjepotno Sveto Goro. Ko se je po drugi svetovni vojni Slovensko Primorje združilo s Slovenijo v Jugoslaviji, je p. Ladislav prevzel Sveto Goro in jo vodil dobrih šest let. Marsikaj je bilo treba takorekoč iz nič na novo ustvariti in p. Ladislav se ni ničesar ustrašil. Mnogi romarji, zlasti iz Primorja, se bodo blagega patra še živo spominjali. Žal ni bil več med živimi, ko so se vršile na Sv. Gori junijske proslave. Umrl je po daljšem bolehanju v Novem mestu 18. maja 1965. Star je bil 70 let. Imel je tudi talent za slikanje, le šole mu je manjkalo. Kljub temu je poslikal cerkve v Stomažu, Čepovanu in Batah, vse v bližini Svete Gore.

VSAKDANJI KRUH ZA ŽELEZNO ZAVESO

ZNAN JE DOVTIP, KI JE PA VEČ kot dovtip. Nikita Hruščov je po svojem padcu poskušal potolažiti ženo, ki ga je pomilovalno pogledovala. Rekel ji je: Nič ne maraj, stara, vse bo še dobro. Čeprav jaz ne vladam več, bo vseeno kmalu ves svet komunističen. Žena se je stresla in v skrbih vzklila: Ali res tako misliš? Le kje bomo potem kupovali pšenico!

Dovtip ne ve povedati, kaj je na to rekel Nikita. Pa mu za to tudi ne gre. Povedati hoče le to, da komunisti obetajo vsemu svetu nebesa na zemlji, pri tem pa po desetletjih vladanja v nekaterih deželah svojim lastnim državljanom niti dovolj žita za vsakdanji kruh ne znajo pridelati.

Amerika, Kanada, Avstralija — največje svetovne žitnice, že več let na debelo izvažajo žito v dežele za železno zaveso. Največ v rdečo Kitajsko in Sovjetijo. Ideološko in politično sta si v laseh, vsakdanji kruh pa obema raste na Zpadu in nič se ne sramujeta nakupovanja izven svojih rdečih mej.

Še lansko leto je bilo brati v Ameriški domovini izpod peresa slovenskega rojaka nekje v srednji Kanadi:

“Odkar naša dežela izvažala pšenico v Sovjetijo in rdečo Kino, tukaj kadimo samo dragocene cigare, cigaret ne pogledamo več.”

Nič ni dostavil, da bi ga kaj skrbelo, kaj bo, če ta trgovina preneha. Ali ne bo težko pustiti cigare? Menda kar verjame, da bodo komunisti kupovali kanadsko pšenico do konca svojega vladanja tam na Vzhodu.

Toda poglejmo, kako prodaja pšenico v rdeče dežele naša Avstralija in si ob tej trgovini tudi privošči cigare. Ali pa še kaj boljšega.

Avstralija je začela izvažati žito v rdečo Kitajsko že skoraj pred desetletjem. Sprva bolj po malem. Po letu 1960 pa ob vsaki žetvi naročila iz Pekinga naraščajo. Sovjetija je začela kupovati naše žito leta 1960-61, pa tudi ona svoj nakup od leta do leta povečava.

Kitajska je na primer leta 1960-61 kupila 43 milijonov bušlov, kar pomeni četrtno vsega izvoženega avstralskega žita. Do takrat je bila najboljša odjemalka Anglija, nekaj je pa Avstralija izvažala tudi v Ameriko. Od tedaj do danes je množina na Kitajsko izvoženega žita vsako leto zelo narasla in zdaj že presega 100 milijonov bušlov.

Ni čudno, da avstralski gospodarstveniki vidijo v tej kupčiji rožnato bodočnost Avstralije in priganjajo podeželje, naj prideluje žito v čim ve-

čjih množinah. In res se je te vrste setev v zadnjih letih silno razširila — lepe milijone nadaljnjih akrov so posejali, ko bi jih drugače ne. Saj za doma žita in moke in kruha nikakor ne manjka, izvoz v nekomunistične dežele je pa ostal nekako tam, kjer je bil pred zadnjo veliko vojno.

Napram zgoraj na kratko opisanemu položaju slišimo in beremo zelo različna stališča in mnenja. Oglašajo se kritike, ki pravijo: Neumno je vse to početi, s to kupčijo, kakor je v resnici donosna, svobodni svet podpira komunistične režime in jih lepo redi, da jim podaljša življenje in oblast nad zaslužjenimi podložniki.

Od druge strani prihaja glas humanitarcev: Sovražnik ali prijatelj, kdor je lačen, mu je treba pomagati. Ko vemo, da ljudstva nimajo kaj jesti, ne bomo trčili časa z ugibanjem in obsojbo, zakaj in odkod je prišla lakota. Treba je hiteti na pomoč z ljubeznijo do bližnjega. Če bomo trčili čas z ugibanjem, lahko že milijoni lačnih vzamejo konec.

Pa že slišimo drugačno mnenje: Če gre za to, da naše žito obdrži pri življenju lačne, pomagajmo naravnost in pomagajmo tako, da ne bomo iz te pomoči kovali kapitala. Naj komunistični režimi dovolijo, da naše dobrotne ustanove z odpravo žita pošljejo na Kitajsko ljudi, ki bodo delili žito naravnost lačnim, ne pa šele preko rdečih režimov.

Spet drugi pravijo: Vse to ni toliko važno. Zares važno je to, da svet vidi: Komunisti ne znajo gospodariti! Ob tem spoznanju bodo množice v svobodnih deželah odklanjale komunistično propagando in ji ne bodo nasedale. Ko bodo komunisti uvideli, da jim propaganda ne gre več v cvečje in svet obrača hrbet njihovim zvijačnim poskusom, bodo kmalu tudi v mejah domače dežele izgubili veljavo.

Odpremo drugo stran kakšne revije in beremo: Čudite se, da komunistične dežele brez sramu, kot se izražate, kupujejo na debelo od tako imenovanih kapitalistov. Ne znate brati njihovih skrivnih misli! Na tihem se vam komunisti smejejo. Njihovo početje ima ta namen, da vas ‘zmehčajo’ za bodoče podjarmljenje. Le kadite cigare in se vdajajte veri v rožnato bodočnost, ki jo kujete iz kupčije s komunističnim svetom, pri vsem tem pa pozabljate na opreznost napram komunistom. Le posejte na primer vso Avstralijo z žitom za komuniste — ko boste dovolj zmehčani, bodo zgrabili vaš kontinent in jih bo samo vese-

lilo, da ste ga že vi sami obdelali zanje in ne bo treba njim začeti od kraja. Bodo lepo nadaljevali vaše delo, vas pa iztrebili. . .

Pa se še nekdo oglašja iz svojega kota:

Vsi ste precej slepi — tisti, ki prodajate, in tisti, ki zadevo tako površno presoimate. V resnici komunistične dežele ne kupujejo takih množin žita zase in za svoje podložne. Ali ne vidite, da vaše žito izvažajo potem v druge dežele, tako imenovane "nerazvite". Kar skoraj zastoj ga izvažajo in s tem podkupujejo nove in nove kraje za prijateljstvo s komunističnimi režimi.

Taka in podobna mnenja slišimo, katero je pravi in najbolj pravilno?

Poprečen Avstalec si najbrž ob vsem tem ne razbija glave in kar nič ne razmišlja. Če bi pa ravno kdo hotel izvleči iz njega kako mnenje, bi verjetno bilo tako, kot ga je izrazil eden od njih, ki je zaposlen v pristanišču. Vprašali so ga, če se mu zdi, da tiste neprestane štrajke res organizirajo komunisti. Zmignil je z rameni in rekel:

Dokler imam svoj zaslužek, me prav nič ne briga, kako se imajo komunisti, kapitalisti in vsi drugi isti. Vzamam svoj zaslužek in grem domov.

KULTURNO BOGASTVO V KAMNIKU

Janez Primožič

V JUNIJSKI ŠTEVILKI SO MISLI objavile moj članek pod naslovom "Ob zibelki sedme velesile." Naslednje vrstice naj pa povedo, da imamo tudi mi Slovenci sredi naše domovine nekaj izrednega iz prvih začetkov tiskarstva.

KAMNIK, nekako 20 km. severno od Ljubljane, je znan kot eno najstarejših slovenskih mest. Večina prvotnih stavb je že davno doslužila. Ohranil se je pa stari frančiškanski samostan, ki so ga leta 1493 — leto dni po odkritju Amerike — dali zgraditi kamniški graščaki. Tudi ta stavba je bila večkrat prezidana, nikoli pa do tal podrti. Prezidan je bil samostan na primer leta 1650, ko je v mestu in okolici divjal požar in uničil tudi samostan. Na srečo so takrat rešili večino arhiva z bogato knjižnico, ki se je ohranila vse do danes.

V teku stoletij je samostanska knjižnica doživljala hude čase. Tako tudi med zadnjo vojno, ko je okupator skušal zažgati neprecenljivo dragocenost, vendar se mu po zaslugi domačinov idealistov nakana ni posrečila. Zaradi razmer po vojni se niso vse knjige vrnile na svoje police, vendar pa večina, to se pravi: okoli 20.000 primerkov.

V knjižnici prevladujejo stare knjige z raznih področij človeške vednosti: zgodovina, stara beletristika, juridična in bogoslovna literatura. Velika dragocenost je zlasti originalno delo Primoža Trubraja PENTATUH (5 Mojzesovih knjig) iz leta 1628. To je najstarejša pri nas natisnjena slovenska knjiga. Nadalje bi bilo omeniti celotno biblijo Jurija Dalmatina iz leta 1634.

Poleg teh je izredna redkost knjiga DOMINICUS DE SANTO GEMINIANO SUPER SEXTO DECRETALIO PL., To je edina knjiga te vrste na vsem svetu, ki je še ohranjena v celoti. V Španiji imajo sicer še en tak izvod, toda je pomanjkljiv, več listov se je namreč izgubilo. Nič manj niso zanimive in pomembne pergamentne knjige iz 13. stoletja. Na njih so v rokopisu ohranjene pesmi, napisane v starih notah, tako imenovanih neumah.

Predaleč bi zašel z opisovanjem nadaljnjih dragocenosti, naj to zadostuje. Na žalost je treba potožiti, da ta tako pomembna kamniška knjižnica danes sameva in je slabo negovana ter oskrbovana. Prilike, ki danes vladajo v naši domovini, niso v prid takim ustanovam. Ne nudijo jim primerne gnotne podpore in ne posvečajo jim zaslužene pozornosti. In vendar bi samostanska knjižnica v Kamniku lahko postala prava turistična privlačnost. Z njo vred pa tudi samo mesto, staro kot je, pa slavno znano kot izhodišče v dolino nekdanjih Rokovnjačev, bivših gospodarjev obširnih dolin pod Kamniškim Sedlom.

DOSTAVEK URED. — "Zgodovina slovenskega slovstva" (REFORMACIJA, Mirko Rupel) poroča, da je Trubar iz starega testamenta poslovenil le Davidove psalme. Janez Primožič pravi, da je gornji članek posnel po neki razpravi, ki je izšla v tisku v domovini v začetku tega leta. Urednik bo skušal poizvedeti v samem Kamniku, kaj o. frančiškani sodijo o dotičnem članku, ki je videti netočen. Če se bo posrečilo dobiti zaželeno mnenje, bodo MISLI še kaj napisale.

ZAPELJIVEC

Zvonko Velišček, Granville

Le dajmo Zvonku prostor za njegovo črtico, da mu damo poguma za vztrajno pisateljevanje. Ta ali oni bi rajši bral kaj Cankarjevega, verjemam. Toda tudi Cankar in Pregel sta bila šele začetnika, ko jima je bilo 16 ali 17 let — in še mnogi drugi z njima. Pisali so in postali dovršeni pisatelji, ker so o pravem času dobili potrebno pobudo. — Ur.

I.

LEPO NEDELJSKO JUTRO JE OBETALO lep dan. Ljudje so vstajali z veselimi obrazi in se zadovoljno smehljali. Le prevroče bo morda ta julij-ski dan, za dež nič ne kaže. Pa naj bo tako ali tako, napovedana slavnost se bo vršila. Vaški župnik, ki je med temi ljudmi že nad 20 let, obhaja danes svojo zlato mašo.

Tudi mladi Izidor je bil to jutro vesele volje. Zlatomašnik ga je posebej povabil, naj pride po maši v župnišče, da bo deležen gostije. Fant je vedel, da take dni znajo kuharice pripraviti imenitne jedi, že naprej se je oblikoval. Komaj je čakal, da pride čas za odhod v cerkev.

Na veliko Izidorjevo razočaranje stopi predenj oče z naročilom: "Danes ne moreš nikamor! Breskve bomo obirali".

"Kaj? Danes nad breskve? Saj moram vendar k zlati maši, sem povabljen in sem obljubil..."

"Tiho! Kar sem rekel, sem rekel. In ker skušaš ugovarjati, pojdeš za kazen sam že takoj zdaj, drugi pridemo malo pozneje."

Tedaj pride na vrata mati in pokrega očeta:

"Ne bodi tak! Ko že ti in jaz ne greva v cerkev, vsaj fanta pusti! Nikar mu ne brani!"

Po kratkem prepiru je zmagala mati in oče je odnehal. Izidor je zavriskal in se kar pognal proti cerkvi. Bilo je prezgodaj in je postajal okoli. Nenadoma se pojavi pred njim sosedov Fanc. Nekam se je odpravljaj.

"Kaj pa počneš, Franc?"

"Kolesariti mislim v Novo Gorico."

"Zdajle? Ali ne misliš iti na zlato mašo?"

"Neee! Prav danes imam tako lepo priliko za izlet v Novo Gorico, prav gotovo pojdem. Bo bolj zanimivo kot v cerkvi. Vroč dan bo, kot nalašč za plavanje v bazenu. Dosti družčine bo in lepih deklet bom videl, da bo veselje."

"Pa bi šel po maši."

"Neee! Prepozno! Dve uri je to tja, hočem pa biti tam prej kot opoldne. Pojdi še ti."

Izidorja je obšla skušnjava. Res bo lepo v Novi Gorici, kopanje v bazenu, skakanje v vodo, plavanje, družčina. Seveda, tudi lepa dekleta! Kaj ko bi res šel? Doma bodo zvedeli, da ni bil pri maši, pa se bo že našel izgovor. Pa pride druga misel. Lagati bo treba. Izidor lovi sapo, na zmaga boljša misel in izgovor je pri roki:

"Saj veš, da nimam kolesa."

"Imam dva, enega ti posodim. Samo pridi. Kar z mano, fant, takoj ga dobiš, v dvojce se bo lepše kolesarilo."

Izidor se še ni vdal skušnjavi, pa je tudi premagal še ni.

"Ne morem, Fanc. Oče me je oprostil obiranja breskev, če grem v cerkev k zlati maši. Če bi ne šel k maši, bi moral doma delati. Nič tretjega ni zame danes."

"Kokoška si, Izidor! Z menoj je ravno tako, pa jaz napravim po svoje. Vem, da me čaka palica, pa kaj to! Otreseš se tistih nekaj udarcev, pa gre življenje naprej. No, če si tak strahopet, da se bojiš očetove palice, pa kar doma ostani! Kokoška!"

Izidor je omagal. Saj res! Če sosedov lahko gre, zakaj ne on? Res se svet ne bo podrl, če pozabi na gostijo v župnišču, bo pa zato prost, prost... Šele dvakrat je bil v bazenu v Novi Gorici, z veliko težavo je dobil očetovo dovoljenje in ves teden poprej je moral trdo delati. Zakaj bi si danes ne privoščil svobode na svojo roko?

"Pa pojdem, Fanc!"

Čudno, zdaj je pa Fanc obstal zamišljen in zaskrbljen.

"Kaj pa razmišljaš?"

"Prehitro sem ti obljubil kolo. Se nisem takoj spomnil, da sem le eno skrivaj odpeljal pod kostonj za hlevom. Drugo je pred vežnimi vrati in res ne vem, kako ga odpeljati, da bi oče ne videl..."

"Pa pustiva, pojdem pa k maši."

Prav tedaj se oglasi in približa Ivo, prijatelj obeh.

"Fanc, pojdeš v Novo Gorico?"

Fanc pritrdi, Ivo priganja:

"Potem pa le hitro! Ravno se napravlja tudi Mundi s traktorjem in prikolico. Prepeljava breskve ali nekaj takega. Rad nas vzame s seboj."

Vsi trije so veselo vzliknili in odhiteli do Mundi-jevih. Brž so bili na vozilu in Mundi je vžgal motor.

"Dobro se držite in če boste videli policijo, vrzite se pod platno."

Izidor je med potjo kar pozabil na svoje težave in skrbi zaradi kazni, ki gotovo ne bo izostala. Gledal je Sočo, ki jo je po dolgem času spet videl, in Sveto Goro, ki se je zdaj prikazala, pa spet izginila. Ostale so le strme stene Sabotina, ki je mogočno stal nasproti Sveti Gori.

II.

Zdaj pogledajmo za temi tremi tiči, kaj počno v Novi Gorici. Ves plavalni bazen jih je poln. Skačejo v vodo zdaj z nogami naprej, zdaj z glavo. Lovijo se v vodi, bežijo drug pred drugim, kričijo tako neugnano, da se vsa družina nad njimi zgleduje. Paznik mora večkrat nastopiti s svojimi opomini, že je zagrozil, da bo vse tri spodil iz bazena.

Nenadoma se Fonc odtrga iz družine in nekam izgine. Ko se Ivo in Izidor zavesta, da Fonc manjka, ga gresta iskat. Po precejšnjem naporu ga najdeta čepečega za nekim grmom. Ves se je bil zagledal v neko dekle, ki je stala v bližini in gledala preko bazena v svojo smer.

"Fonc, kaj pa zijaš venomer tja čez?"

"Tisto dekle gledam in sem jo tudi že ne-

kajkrat poklical, da bi se kaj pogovorila, pa mi ne da odgovora."

Zdaj sta se tudi Ivo in Izidor začela zanimati za deklico. Klicali so jo z vabljivimi imeni in ji po tihem požvižgavali, ona se pa ni zmenila. Končno sklenejo, da mora eden od njih še bliže do nje in ji reči nekaj zelo lepega.

Po posvetovanju so odločili, da mora to napraviti Izidor. Res se fant opogumi in stopi do dekleta.

"No, kako je? Mi bi se radi seznanili, veš, lepa se nam zdiš in..."

Prede je Izidor končal svojo misel, je dekle na vso moč zaklicalo: "P a z n i k !"

Kot bi mignil, je bil paznik tu in je držal Izidorja za vrat. Fant ni mogel videti, kako sta njegova tovariša tisti hip izginila iz skrivališča in prepustila Izidorja nemili usodi.

(Konec prih.)

PISMO IZ MARQUETTA, BARAGOVEGA MESTA

Fr. Jože Godina, Cleveland

ZNANO JE ŽE, DA JE ŠKOF NOA ustanovil škofijsko komisijo za uradni postopek za prištetje škofa Baraga blaženim in svetnikom. To uradno telo postopka se imenuje po latinsko: *Causa Marquettensis in Beatificatione et Canonisatione Servi Dei Friderici Baraga*.

Poleg te uradne škofijske komisije še vedno deluje tudi BARAGOVA ZVEZA (Bishop Baraga Association.) Predsednik ji je monsignor Franc M. Scheringer, župnik. Njegovi starši so bili doma iz Činomlja. Rojen je bil na Calumetu blizu Marquettea. Rad poudari, da je Slovenec, in zna slovensko dovolj, da skrbi za Slovence in Hrvate v marquetteški škofiji. Leta 1962 je bil na obisk v Sloveniji. Šel je tudi v Črnomelj in Metliko, kjer je bil Baraga nazadnje kaplan in je od tam odšel v Ameriko (l. 1830). G. Scheringer je popisal svoj izlet v Slovenijo v Baragovem Bulletinu, ki ga izdaja marquetteška škofija po štirikrat na leto.

Tajnik Baragove zveze je zdaj Clevelandčanom znani Fr. Brown, ki poleg tajništva poučuje na neki šoli frančiščino. Po ves dan pa je zaposlen z Baragovo zadevo kapucinski pater Alaric, ki pripravlja potreben material za uradni postopek.

Maševal sem v kripti poleg Baragovega groba. Bila sva sama s strežnikom. Čez dan sem pa vedno našel kakega obiskovalca v kripti, ki se je kleče pred Baragovim grobom priporočal božjemu slu-

žabniku. Spomnil sem se lanskega slovenskega romanja iz Clevelanda in se mi je zdelo, da spet slišim tisto čudovito romarsko petje na tem svetem kraju. Vsi lokalni časopisi so takrat pisali o obisku 136 slovenskih romarjev iz Clevelanda.

Tu sem se tudi srečal s prvim postulatorjem za Baragovo zadevo. To je domačin monsignor Zryd, ki je zdaj ravnatelj severo-ameriškega kolegija v Rimu. Trdno je prepričan, da mu je Baraga izprosil čudežno rešitev iz hude avtomobilske nezgode. Je pa tudi res ves zavzet za Baragovo oltarsko čast in v Rimu dela zanj. Je zelo znan v vatikanskih krogih in vodi tam pisarno za avdienco pri sv. Očetku angleško govorečih priglasencev. Povedal mi je, da je pravkar izšla knjiga o Baragu v italijanščini, ki jo bodo dobili na jesenskem zasedanju koncila vsi škofje. Podobna knjiga je izšla v japonskem jeziku in je nov znak, kako se širi poznanje Baragove svetosti po širnem svetu. — Po dopisu v Am. Dom.

PRIPIS UREDN. — Ob ustanovitvi Baragove Zveze 1.1930 je bil g. Fr. Scheringer še bogoslovec in se je že takrat zelo zanimal za Baragovo stvar. Sedanji monsignor Zryd se je pa takrat ravno vrnil od svojih visokih študij v Rimu in se tudi takoj priključil delu za Baragovo povišanje.

mož in žena

ZA SPODBUDO
IN TOLAŽBO
POGLED NAZAJ —

OBISK PRI DEDU

Vsako leto sem parkrat smel obiskati deda in babico. Z vlakom sem se peljal tja dve uri. Po vsakem obisku mi je ded vrnil vozne stroške. Dal mi je vselej petkrat več in to v zlatu.

Že tedaj, ko me je še mama pestovala, je bilo to tako. Ob slovesu me je ded poljubil na čelo, mi stisnil cekin v roko in dejal: "Na, denar za vožnjo!"

Od petega leta dalje sem zlatnik smel držati v roki tako dolgo, da smo s starši zavili okoli vogla in ni bilo več videti deda in babice, ki sta nam mahala. Potem mi je oče vzel denar iz rok in ga vtaknil v svojo denarnico, govoreč:

"To pride v tvoj hranileček, fant!"

Nisem še razumel, zakaj mora vsak cekin v hranileček, v posodico z odprtimi zgoraj, do katere je imel ključ samo oče.

Pozneje, ko sem bil večji, sem smel zlatnik sam nesti v hranilnico. Uradnik, ki je stal za oken-
cem in ga je oče zmeraj nagovoril z "gospod Knez", mi je ob pogledu na zlatnik vedno dejal: "No, mladi gospod!" Medtem ko sta se z očetom pogovarjala o stvareh, ki mene desetletnega niso niti najmanj zanimali, je povrtel cekin v roki in ga spustil v odprti predal.

Prav nič nisem bil navdušen za varčevanje, čeprav so mi toliko pridigali o njem. Cekin, se je zdelo, je vsakikrat tako izginil v hranilnici, da nisem imel več upanja na svidenje z njim. Oče me je domov grede blagroval, kako vesel moram biti, da imam že tako čedno vsoto v hranilnici. Pa je že tako, da ima 10 do 12-leten deček raje 10 šilingov v žepu, kot pa v hranilni knjižici stotak. Oče me je zmeraj priganjal k varčevanju. Meni se je to že pristudilo. Groše, ki sem jih imel v žepu, sem iz kljubovanja raje zapravil.

Štirikrat sem bil že sam pri dedu in babici. Vsakikrat sem ob vrnitvi očetu pokazal dedov cekin in ga nato nesel v hranilnico. Nekoč sem skušal ugovarjati; predlagal sem, naj bi tri četrtine zamenjanega zlatnika nesel v hranilnico, eno četrtino pa bi porabil zase. Saj mi je dede ob odhodu zmeraj dejal:

"Takle fant, kot si ti, ima mnogo želja, za katere starši nimajo razumevanja. Na denar za vožnjo! Uporabi ga po svoje!"

Dobesedno sem dedove besede ponovil očetu, a vse ni nič pomagalo. Zlatnik je moral cel v hranilnico.

Medtem sem napredoval. Žepni denar so mi zvišali, a samo za 5 šilingov. Kaj pa je to, če hočeš zgraditi jadralno letalo, kupiti kilometrski števca za kolo ali pa si nabaviti novo, finejšo šestilo, tako, kot ga imajo višješolci!

Moj oče je bil tudi do sebe zelo špartanski. Nikoli ni šel na kak dopust, pomaranče smo imeli le za Veliko noč, kina nismo videli odnotraj. Tako seveda oče mojih želja ni razumel.

★

Ko sem se kot dvanajstletnik vračal od deda, sem razočaran očetu dejal, da mi stari oče to pot ni dal "denarja za vožnjo", kot ponavadi. Navsezadnje ga tudi nisem mogel in smel opozoriti na to. Ne bilo bi dostojno. To je treba razumeti. Oče je razumel. Ni se povrnil na to zadevo; vsaj vpričo mene ne.

Jaz pa sem se radoval vsake minute, ko sem skrivši mogel opazovati dedov — moj zlatnik. V mislih sem si naslikal najlepše reči, ki bi jih mogel zanj kupiti. Seveda, na števca kilometrov za kolo nisem več mislil. Očetu bi moral poročati, kako in kje sem dobil denar. Moderno šestilo bi si laže nabavil. Tudi sladkarij bi si lahko privoščil po mili volji. A še sem imel cekin. Iz dneva v dan sem odlašal s kupovanjem. Že samo zavest, da nosim cekin s seboj, me je osrečevala in navdajala z zadovoljstvom. Kajti le hoteti bi mi bilo treba in kupil bi si lahko vse.

"Zgodba mi ni dala miru," je dejal oče štiri dni kasneje. "Pisal sem dedu, kako je bilo tisto z denarjem — gotovo si bil poreden ali pa si deda razjezil, da ti tokrat ni dal denarja. Jutri bo gotovo odgovor že tu."

Preživel sem najstrašnejšo noč svojega življenja. Vroče in mrzlo me je spreletavalo. Sanjal sem grozne reči. Kaj, če oče zve, da sem ga nalagal!? Vse bo prišlo na dan . . . Niti predstavljati si nisem mogel, kaj bo potem z menoj.

Drugi dan si po šoli nisem upal domov. Lazil sm okoli hiše in kupal pri oknih v stanovanje, da bi videl, kakšen obraz ima oče. Vse bi dal za to, da bi laž ne bila izrečena. Srce mi je tolklo kot noro. Celo cekinu sem se bil voljan odpovedati.

"Stari oče je pisal", je dejal moj oče in me resno pogledal. "Zares, pozabil ti je dati denar za vožnjo. Prosi, da mu tega ne zameriš. Priložil ga je v pismo."

Tedaj nisem vedel, če oče za vse ve. Poslej mi je večkrat stisnil v roko kak novic za dober red ali uslugo in dejal:

"Takle fant, kot si ti, ima mnogo želja, za katere starši nimajo razumevanja!"

Šele kasneje sem zvedel, da je ded pisal dve pismi: eno, katero mi je oče prebral, in drugo, ki je bilo samo zanj. Ko sem se od 90 let starega, mrtvega deda poslavljaj, sem mu zlatnik stisnil v sklenjene uvele roke. Nihče ni videl. Vrnil sem mu zlatnik, saj mi ga je tedaj dvakrat dal.

J. R.

SLOVENSKO DRUŠTVO ADELAIDE
vljudno vabi na

PLESNO ZABAVO

v soboto 28. avgusta ob 7^h30 zvečer

v cerkveni dvorani Hindmarsh
Gostuje slovenski kvintet "B L E D"
iz Melbourne

Odlična godba in prijazna postrežba.
Vsi dobrodošli!

ODBOR SDA

ODKRILI SO SPOMENIK KOMUNISTIČNIM ŽRTVAM

PO VSEJ IZSELJENI SLOVENIJI so ob 20-letnici tako imenovane "Vetrinjske tragedije" slovesno obhajali spomin kruto pomorjenih protikomunističnih borcev. Največje slovesnosti so bile v Argentini, večinoma v samem Buenos Airesu. Čeprav so sledile prireditve prostora drugi skozi ves mesec junij, je bil višek vseh proslav v nedeljo 27. junija, ko so odkrili junaškim žrtvam izpred 20 let krasen spomenik v ondolni Slovenski hiši.

Vabilu odbora za postavitev spomenika se je odzvalo izredno veliko število rojakov. Prišli od vseh strani in iz vseh slojev, od blizu in daleč. Napolnili so vse notranje prostore, dvorišče, ulico, celo na strehi so se stiskali. Prireditelj je odprl predsednik odbora za spomenik, Bogo Pregelj, z besedami:

"Danes obhajamo spomin na žalostne, strašne in tragične dneve, kot jih slovenski narod do tedaj v svoji zgodovini še ni doživel. To je spomin na našo Kalvarijo pred 20 leti. Znova se klanjamo žrtvam komunistične revolucije, 12.000 borcem redne slovenske vojske... Svobodni Slovenci jim postavljamo spomenik v zahvalo za njihove neizmerno in dragocene žrtve na oltar svobode..."

Pozval je go. Marijo Bajželjevo in g. Andreja Dolinarja, da sta potegnili raz spomenik slovensko narodno zastavo, ki ga je zakrivala. Pokazal se je spomenik, ki je postavljen na dvorišču Slovenske hiše pred vhodom v dvorano in kapelo. Izdelan je iz bron in marmorja: štiri reliefne figure in prostorna plošča za napis v slovenščini in španščini.

Ko je bil spomenik odkrit, je godba zaigrala

argentinsko in slovensko narodno himno. Nato je pristopil g. direktor Anton Orehar, spomenik blagoslovil in zbrano množico nagovoril. Za njim so se vrstili drugi govorniki, ki so vsi poudarjali globok pomen slavnosti. Zlasti ginljiv je bil govor Ljudeka Debeveca, ki je pred 20 leti s tisoči drugih postal grozna mučenja, pa se po čudnem naključju rešil iz skupnega groba. O zadnjih urah pomorjenih je izjavil:

"V vsej črni velikega petka je plapolal le plamen vere v oni svet. Vendar le človek neizmerne vere more v smrtni grozi moliti in odpustiti svojim krvnikom. Vojaki, ki so morda včasih pozabili svojo dolžnost, so tukaj postali ljudje. In prav to je zadnji opomin našim krvnikom".

Spomenik, ki je delo akademskega kiparja Franceta Ahčina, ima pod reliefno ploščo naslednji napis:

SLOVENSKIM BORCEM ZA PRAVO
CENO ČLOVEKA BLAGOR DOMA
SVOBODO NARODA KRŠČANSKO
OMIKO OVENČANIM V SMRTI
S POROŠTVOM ZMAGE
SPOMIN HVALEŽNOST SLAVA

In vrstice iz preroka Jeremija:
POGREZNILI SO V JAMO MOJE
ŽIVLJENJE METALI KAMENJE
NAME TEDAJ GOSPOD SEM
KLICAL TVOJE IME IN
REKEL SI MI NE BOJ SE

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

DVA IN SEDEMESET UČENCEV

Potem je Gospod določil še drugih dva in sedemdeset in jih poslal pred seboj po dva in dva v vsako mesto in kraj, kamor je hotel sam priti. Govoril jim je: "Žetev je velika, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev. Pojdite: glejte, pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove. Ne nosite ne možnje ne torbe ne obuvala, in nikogar na potu ne pozdravljajte. V katerokoli hišo pridete, recite najprej: Mir bodi tej hiši! In če bo tam sin miru, bo na njem počival vaš mir; če pa ne, se povrne k vam. V tisti hiši pa ostanite, jejte in pijte, kar imajo; zakaj delavec je vreden svojega plačila. Ne prehajajte iz hiše v hišo.

V BETANIJI BLIZU JERUZALEMA

Poznavalci sv. pisma sklepajo, da se je Jezus med svojim bivanjem v Judeji nastanil v Betaniji blizu Jeruzalemu, kakor se je bil med bivanjem v Galileji nastanil v Kafarnaumu. Od tu je razposlal 72 učencev (nekateri stari rokopisi imajo število 70 in ne vemo točno, kaj je prav.) Tudi tem poslancem je dal podobna navodila, kakor v Galileji dvanajsterim, ki jih je bil razposlal po deželi. Sam je medtem gotovo učil v shodnici v Betaniji in morda v okolici. Razposlal je tudi to veliko število učencev po dva in dva. Poleg drugega jim je naročil, naj molijo za več oznanjevalcev evangelija. S tem je označeno, kako tesnega sodelovanja si Bog želi od nas pri delu za reševanje duš.

In v katerokoli mesto pridete in vas sprejmejo, jejte, kar se pred vas postavi; ozdravljajte bolnike, ki so v njem, in jim oznanjujte: Približalo se, vam je božje kraljestvo. Kadarkoli pa pridete v kako mesto, kjer vas ne sprejmejo, pojdite ven na cesto in recite: Tudi prah, ki se je prijel iz vašega mesta naših nog, otresemo na vas; vendar to vedite, da se je približalo božje kraljestvo. Povem vam, da bo oni dan Sodomi lažje kakor temu mestu. Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal".

UČENCI SE VRNEJO

Vrnili so se pa dva in sedemdeseteri z veseljem in so pripovedovali: Gospod, celo hudi duhovi so nam pokorni v tvojem imenu. In rekel jim je: "Videl sem satana, da je padel z neba kakor blisk. Glejte, dal sem vam oblast, stopati na kače in škorpione in na vsakršno sovražnikovo moč in nič vam ne bo škodovalo. Vendar se ne veselite tega, da so vam duhovi pokorni, ampak veselite se, da so vaša imena zapisana v nebesih."

JEZUS SLAVI OČETA

Prav to uro se je razveselil v Svetem Duhu in je rekel: "Slavim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si prikriš to modrim in razumnim in razodel malim. Da, Oče, zakaj tako ti je bilo všeč. Vse mi je izročil moj Oče, in nihče ne ve, kdo je Sin, razen Očeta; in kdo je Oče, razen Sina in tistega, komur hoče Sin razodeti".

"Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil. Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponizen, in našli boste mir svojim dušam. Zakaj moj jarem je sladak in moje breme je lahko".

In posebej se je obrnil do svojih učencev in rekel: "Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite! Zakaj povem vam, da so mnogi preroki in kralji želeli videti, kar vi vidite, pa niso videli; in slišati, kar vi slišate, pa niso slišali".

BLAGOR TISTIM, KI GA SPREJMEJO

Vera v Jezusa in v njegovo kraljestvo je skupen uspeh otroško preprostega človekovega srca in božjega daru — milosti. Sprejem Jezusovega razodetja človeku naloži novih nalog, veliko premaganja zahteva. Jezus svojim vernim ne odvzema vsega težkega, "jarem in breme" ostaneta, samo v drugačno luč sta postavljena. Farizeji in pismouki nalagajo velika bremena in zahtevajo silnih

Naročilo, naj med potjo nikogar ne pozdravljajo, moramo razumeti iz tedanjih navad. Ob srečanju so ljudje iz medsebojnih pozdravov napravljali prave ceremonije, ki so bile zelo zamudne in jemale mnogo dragocenega časa. To bi že na golem potovanju učenca zadrževalo od dela, ki jim je naloženo, namreč pridiganja. Kaj šele, če bi obiskovali znanca za znancom po hišah! Povsod bi se pozdravne ceremonije znova začele in tako bi bilo polno ponovnih zamud. Zato naj si izberejo po eno samo hišo v kraju in v njej uče. Ljudje bodo zvedeli in se zbirali okoli njih na določenem mestu.

NAPAČNO NAVDUŠENJE UČENCEV

Verjetno so se učenci začeli vračati po nekaj tednih. Gotovo niso bili nazaj vsi naenkrat. Najbolj navdušeni so bili nad tem, da so jim bili pokorni hudobni duhovi. Hočejo reči, da so iz obsedencev izganjali hudiče, pa tudi ozdravljali bolezni, ki so jih pripisovali hudobnim duhovom. Jezus s svojo božjo vsevednostjo gleda ob tem pripovedovanju razpadajočo moč satanovo, ki jo je dobil nad človeškim rodom po padcu prvega človeka, z nastopom božjega Sina jo pa izgublja.

NAJ TUDI UČENCI SLAVE BOGA

Vendar naj se učenci ne hvalijo s tem, da imajo oblast nad satanom. Tak ponos in samohvala bi jih utegnili oropati večje dobrine — zveličanja v nebesih. Naj ostanejo ponižni in se zavedajo, da je vsa njihova oblast v resnici Jezusova oblast, on jo lahko da, on jo lahko spet odtegne.

Ta opomin je očitno šel učencem do srca. Jezus je videl v njihovo notranjost in bil je vesel. Pa je tudi sam takoj pokazal — kot človek — globoko ponižnost: vse dobro je pripisal Očetu, ne sebi. Kar vzkipel je v hvaležnosti do njega. Pred seboj ima preproste in neučene ljudi, pismouki in farizeji, sami šolani možje, so daleč proč, pa prav ti preprosti in neuki so ga sprejeli, verujejo vanj, pomagajo mu širiti božje kraljestvo. Res, čudovita so pota božja, čudoviti uspehi milosti!

Naporov, toda vse nekako iz strahu pred Bogom. Nasproti temu pa Jezus kaže pot ljubezni, saj Bog ni le sodnik in kaznovalec, v prvi vrsti je Oče! Najpopolnejši človeko odnos do očeta je pa — ljubezen. Kdor iz ljubezni jemlje nase težke reči — bremena in jarme — ne občuti teže, vse mu je lahko, vse mu je sladko. Zato blagor učencem, ki so doživeli Jezusov prihod in ga razumejo.

USTANOVILI ŠOLO

Brat Nardžić

Pričujoče poročilo je posneto po poglavju "Šola in učitelji" v knjigi ZGODOVINA DOBROVSKE FARE. Že v junijski številki MISLI smo brali, da je knjiga izšla leta 1893. Kako je bilo z začetkom šole na Dobrovi, izvemo tu. Ker je bilo precej podobno tudi drugod po Sloveniji, je za vse zanimivo branje. —Ur.

ŽE PRVI STAVEK V POGLAVJU O DOBROVSKI ŠOLI je zanimiv. Glasi se: "Cerkvi je hčerka šola."

To bi še danes podpisali vsi avstralski škofje, vsi duhovniki, vsi zavedni katoliški verniki — od Sydneya do Perth, od Hobarta do Darwina. Saj si ne morejo misliti farne cerkve brez šole poleg nje. Vsaka nova fara misli na šolo v isti sapi, kot misli na cerkev. Poleg matere mora biti — hčerka! Ustanavljajo pa nove šole v Avstraliji dosti drugače, kot so jo ustanovili na Dobrovi.

Naslednji stavek pove:

"Fara dobrovska ima sedaj dobro urejeno dvo-razredno šolo v dvema gg. učiteljema."

To je mišljeno za leto 1893. Prav tako je bilo nekaj let pozneje, ko sem jaz hodil v to dvo-razrednico. Če bi mi takrat kdo rekel, da naj poslušam, kako in kdaj se je šola usta novila — to bi ga debelo pogledal! Ali ni stala tam od nekda kot farna cerkev in hribi na njeni desni in levi? Pa sem počasi iz knjige zvedel, da ni bilo tako. In so vendar še danes ljudje na svetu, ki jim je knjiga — dveta briga! Ne pomislijo, koliko se iz knjige naučijo!

Knjiga pravi, da se je napravil prvi poskus za ustanovitev redne šole na Dobrovi leta 1784. Župnik Jernej Zupanc je takrat dobil poziv od deželne vlade, naj sporoči, koliko je v fari otrok za šolo, pa tudi naj misli na to, kako bi se šola ustanovila. Župnik je poročal, da je takih otrok 61, dečkov 25, deklic 36. Zraven je pa dostavil, da se kmetje šoli upirajo, ker potrebujejo otroke za delo. Deželna vlada je na to obmolknila. Dobrova je ostala brez šole.

Torej šele — leta 1784 prvi poskus! Vprašam vas: koliko je pa takrat imela šol — Avstralija?

Kar nič naj se ne posmehuje Dobrovi! In tudi naj ne misli, da se tiste čase dobrovski otroci ni- so nič učili branja in pisanja. Je sicer res, da takrat še ni bilo na svetu Slomška, namreč Antona Martina (drugi Slomški ali Slomšaki so že bili), Dobrova je pa že imela nekaj takega kot so zdaj v Avstraliji "Slomškove šole" — poučevali so duhovniki ob nedeljah, zato se ni reklo Slomškova šola, ampak "nedeljska".

Naslednji poskus za redno šolo so napravili leta 1814. Iz Ljubljane je prišla posebna komisija, ki je zaslišala župnika in farane. Ljudje so rekli, da ni vredno ustanavljati šole, zakaj v fari so pogostne povodnji, ki zalijejo ceste in pota, kako naj otroci potem hodijo v šolo? Komisija je odšla, šola je padla v — vodo. Pa naj še kdo reče, da v tistih nazadnjaških časih "ljudstvo" ni imelo besede pri javnih zadevah! Saj so se "napredni" Dobrovčani upirali tudi vsem naslednjim poskusom vse do leta 1842 in vedno — zmagali!

Tisto leto 1842 so se pa ujeli v lastno past. Vložili so prošnjo na deželno vlado, da bi smeli imeti pri fari vsako leto tri sejme. Vlada je rekla, da bodo smeli, če bodo obenem pristali na ustanovitev šole. To jim je vzelo sapo in so — umolknil.

Zdaj se je župnik Poklukar z vso vneto lotil dela za ustanovitev šole. Ker ni bil "vlada", so Dobrovčani spet prišli do sape in nasprotovali, da je bilo veselje. Vendar je imel župnik tudi dosti sape in je kar pri pridigah spustil na ljudi vetra, da jih je pošteno prepihal. Mož, ki je spisal Zgodovino fare, pravi, da je našel eno tako pridigo lepo spisano v farnem arhivu. In dostavlja dobesedno:

"Razvidno je, s koliko težavo zares so prejšnje čase duhovniki šole ustanavljali, ko so imeli vse ljudstvo zoper se, in vendar so jih mnogo ustanovili. Zato je v nebo vpijoča krivica, sedaj duhovnike čez ramo pogledovati in jih zaničevati kot nasprotnike napredku in omiki."

Vidi se, da je bila knjiga spisana v času, ko so bili na Slovenskem že "liberalci" in "klerikalci" — saj je "ločitev duhov" komaj leto po prej pospešil prvi katoliški shod v Ljubljani.

Šola se ustanovi

Župnik Poklukar je za šolo prenapredil dotedanje mežnarijo. Skoraj popolnoma jo je prezidal, pa še nadstropje dodal. Zanimivo je, da je za "kontraktorja" imel nekega Furlana, ki se je pisal Ivan Molinari. Potrebni denar je župnik večinoma nabral med farani, jih je torej že dobro "omehčal." Za stanovanje učitelju je bilo verjetno mišljeno novo nadstropje prejšnje mežnarije,

izrecno pa to v knjigi ni povedano. Zato se mora človek nasmehnuti, ko bere stavek:

"Naslednje leto so naredili učitelju še živinski hlev . . ."

Pač ne ravno njemu osebno, ampak da bi imel v njem kravico. Sicer se pa že tudi to dandanes čudno sliši. Zanimivo bi bilo vedeti, kdo je bil tisti učitelj, ki je zadnji za svoj zajtrk kravo pomolzel. Dobrovski učitelj naj bi imel poleg krave tudi dva prašiča. Plača mu ni imela prihajati od države, bil je namreč tudi organist in mežnar pri cerkvi, imel je biro, nekaj zemlje, pa še dohodka od krstov, porok, pogrebcev in sejmov. Neki kronist je zapisal, da s temi dohodki "se je lahko živel."

Tako je bilo vse pripravljeno za šolo, le — učitelja ni bilo od nikoder. Zato je kaplan Matevž Milharčič preselil svojo "nedeljsko" šolo iz fa-

rovža v novo poslopje in učil vsak dan kot reden učitelj. Ko je Milharčič odšel z Dobrove, je poprijel njegov naslednik Lovro Lavtižar. Ta je učil vse do leta 1854, ko je končno Dobrova dobila svetnega učitelja in potem ni več ostala brez njega — oziroma dveh, ko je 1885 šola postala dvorazrednica. Prvi svetni učitelj je bil Andrej Praprotnik, ki je bil pesnik in pisatelj. Še danes zgodovina slovenskega slovstva ne more mimo njegovega imena.

Kaplana Milharčič in Lavtižar, ki sta toliko let nadomestovala rednega učitelja na Dobrovi, sta tudi prišla še v druge knjige. O Milharčiču ve mnogo povedati knjiga o afriškem misijonarju Ignacu Knobleharju, o Lavtižarju pa življenjepis škofa Baraga in Pirca. Morda bom nekoč o teh dveh posebej kaj napisal.

Sv. Peter nad Begunjami

KAJ JE Z MENOJ?

Oton Zupančič

Po stranskih potih,
po tistem mahu,
skrivaj, ko v strahu,
prišla je pomlad.

Razvij peroti,
dih v logu lahni!
Vir, ne presahni
mi sredi trat!

Kako, cvetice,
še vedno spite?
Oči odprite,
in svet bo vrt!

Ven, medarice,
ven iz ulnjaka!
Z roso pretaka
se sladka strd.

V zrak se poženi
nad črno grudo,
pojoče čudo.
škrjanček moj!

Potem i v meni
zbude se pesni . . .
Joj, ko pa res ni! —
Kaj je z menoj? . . .

HUDOURNIKOV LSKO

Fr. Sal. Finžgar

(Nadaljevanje)

"Še o "ta mladi".

ZE DOKAJ ČEZ POLDNE sta gospod in gospa le sedla k obedu. Fani je delila in to je bilo Hudourniku zelo neprijetno.

"No, kakšna je juha?" je vprašala, ker je Hudournik ni pohvalil že po prvi žlici.

"Izvrstna, imenitna, odlična, kraljevska!" je pretiraval bratranec, da bi ustregel njeni drobni nečimernosti. Zato pa je moral pojesti juhe še en krožnik. Ko so prišli na mizo zrezki, je Fani tiho opazovala bratranca, kaj poreče. Ker se mu ni takoj sprožilo, da bi povelečeval pečenko, je spat potrkala:

"Veš, pečenko sem šla sama kupovat. Mesarica gospa Slanova me dobro pozna in mi postreže. Seveda zato, ker ve, da nisem tako nespametna kot druge, ki jim nameče nekaj žvarovine, pa so zadovoljne".

"Po pravici ti povem, da so vsi hoteli na Bledu, če primerjam takole pripravljeno pečenko z njihovo, čisto navadne kmečke oštarije."

Na to pohvalo je sestrična Fani sebi pritrgala pol porcije in mu dodala na krožnik.

Liska je vonj po pečenki predramil, da je prikoraceljal k mizi in mlo mežikal v Hudournika.

"Lačen si, ubožček", je mislil Hudournik in mu takoj odrezal košček pečenke.

"Ne nori!" ga je srepo pogledala Fani. "Za to mrcino pasjo nisem kuhala."

"Ko pa je tako lačen revček."
"Na!" je zajela ostanek francoske juhe in mu jo vlila v leseno koritce.

"Nikar!" je prosil Hudournik. "Travo je, če ga kaj črviči, te rezanice pa ne bo."

Pes je povohal, se žalosten obrnil in šel k Hudourniku.

"Razvajaneč, sram te bodi!" ga je oštela Fani. Hudournik pa mu je dal še košček pečenke — seveda naskrivaj.

Po obedu je Fani pomila, Hudournik pa je brisal posodo. Nato sta sedla na klop pred kočo. Sestrični so omahnile roke in globoko je vzdihnila:

"Oh, kako sem trudna! Križ me boli. Rada bi bila že zopet doma. Toda ta grozna pot!"

"Saj si se tudi mučila, sirotica moja", je spodbujal gospod svetnik. "Nič se ne boj! Pospremim te prav do dna".

Sestrična se je res kmalu odpravila. Hudournik ji je nasele nahrbtnik, jo po strmini opiral, ji kazal, kam naj stopi, in ji ves čas kaj pripovedoval, da bi jo motil v trpljenju. Ko sta bila že skoraj na dnu, Fani šele opazi, da tudi po lepi poti čudno šepa. Pogleda na salonarčke — nesreča! — eden je brez pete! Obupana je obstala.

"Ali naj grem taka v Ljubljano?"

Hudournik ji ni vedel sveta. Tedaj stopi Lisko predenj in mu nekaj z gobčkom moli. Hudournik pogleda. "Francka, jo že imemo! Poglej, Lisko je našel peto in jo prinesel!"

Hudournik je vzel psu peto, jo obrisal, seveda ob pumparice; to pot mu sestrična ni nič zamerila.

"V prvi hiši, ko prideš v vas, na levo, je čevljar. Na peto, da ti jo pritrdi. Do tam boš pa lahko prišepala brez nje."

"Če me kdo sreča?"

"Naj te! Ljudje so vajeni. Saj skoraj vsaka, ki gre s takimi lesenimi bruncji podkovana v gore, v dolino prišepa. Le pogum in lepa hvala za vse! Lepo te še prosim, nikar mi nič ne zameri. Saj veš, da sem kakor v gori odsekana klada, ti pa kot v grajskem vrtu utrjana roža. Kar sva, to sva."

"Prav imaš. V Murko ti pa ne pridem več čestitat, čeprav bi te povišali za ministra. Zbogom!"

Ločila sta se. Hudournik je vso pot nazaj živžgal in še zapeti je skušal, čeprav ni nič znal. Vse to od veselja, da je bilo gospodinjstva "te mlade" konec. Tudi Lisko je od veselja poskakoval, ker je bil prepričan, da za večerjo dobi namesto francoske razanice poštene slovenske žgance.

(Še.)

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vabi na proslavo

OČETOVSKEGA DNEVA

v soboto 11. septembra 1965

REDFERN TOWN HALL, Pitt St., Redfern

Nastop otrok Slomškovih šol

Dvorana odprta ob 7. program točno ob 8.
Nato prosta zabava. — Vsi prisrčno vabljeni!

A. Vodopivec, tajnica

St. Jernej na Dolenjskem

KAKO NAPREDUJE DELO ZA ENOTNO KRŠČANSTVO?

TRENTUTNO JE MORDA PSIHOLOŠKI VI-DIK ekumeničnega problema najvažnejši. Dasi se na zgodovinsko-teološkem torišču vrši važno delo raziskovanja in zbliževanja med krščanskimi skupinami, si vendar ni mogoče obetati takojšnjih uspehov. Uspeh združenja cerkva ni toliko zadeva človeških naporov kot sad milosti božje.

Da navedemo samo en primer: danes ni, človeško govorjeno, prav nobenega upanja, da bi se tri največje krščanske veroizpovedi, katoliška, pravoslavna in protestantska, zedinile na papežev funkcijo v Cerkvi. Pravoslavni in protestantje odločno odklanjajo prvenstvo papeža, češ da je zgodovinsko pogojeno, medtem ko ga katoličani prav tako odločno poudarjamo kot bistveno sestavino božjega razodetja.

Ne da bi hoteli zveneti pesimistično, lahko rečemo, da je dejansko združenje cerkva odmaknjeno v nedogledno bodočnost. Vendar morajo vsi naši napori sloneti na globoki veri in trdnem prepričanju, da bo do tega ob svojem času — ob "božjem" času — neizogibno prišlo, ker je edinost Cerkve iskrena želja Zveličarjeva.

Naše trenutno najvažnejše opravilo je, da psihološko pripravimo pot temu dogodku s tem, da odstranimo vse človeške zapreke in ustvarimo vse tiste človeške okoliščine, ki so pogoj za delovanje milosti božje. Stari rek, da milost predpostavlja naravo, velja tudi v tem primeru. Združenje krščanske družine bo nastopilo kot božji čudež. Toda do tega čudeža ne bo prišlo, ako se krščanski svet ne pripravi nanj duhovno in psihološko. — Dr. A. Čuk v Meddobju.

Misli, August, 1965

ČEMU IZOBRAZBA?

TO — MO, Brisbane

ENA NAJDRAGOCENEJSIH DOBRIN, ki jih je človek prejel od Stvarnika, je nedvomno njegov um in umska nadarjenost.

Zanimivo je, da so materialne dobrine po večini najbolj zadovoljive in učinkovite takrat, ko so nove in sveže. Ko se postarajo, začno postopoma propadati in zmerom bolj izgubljajo svojo veljavo.

Z našimi umskimi talenti je povsem drugače. Izboljšujejo se z leti. Čimveč vemo, čim več se naučimo, čim več izkustva si pridobimo, tem bolj se širi naše duševno obzorje.

Vsi ljudje imamo umske sposobnosti, eni več, drugi manj. Pa naj bo naš delež tak ali tak, naš je in edino naš! Kaj z njim napraviš, kako ga razvijesh, je popolnoma tvoja osebna zadeva.

Vzemimo primer. Svoj zaslužek, svoj denar investiraš zato, da boš imel stalne dohodke. Ali pa ni stokrat bolj važno, da vlagáš denar, čas in trud v sistematičen razvoj svojega talenta, svoje umske sposobnosti? Obresti od takega investiranja se bodo povrnila stokratno.

Vprašanje je, kako umske sposobnosti gojiti. Več načinov je in vsakdo lahko izbira. Eden najbolj pomembnih je ta, da se načrtno izobražujemo. Izobrazba me napravi prvič za odgovornega člana človeške družbe, drugič pa me usposobi, da vredno opravljam svoj poklic.

Iz teh premislekov nam postane jasno, da je izobrazba v življenju vsakega človeka neprecenljivo važna.

Z Vseh Vetrov

V AVSTRIJI je pri nedavnih predsedniških volitvah z majhno večino zmagal socialist, dunajski župan Jonas. Pravijo, da je porazil svojega nasprotnika, krščanskega demokrata Gorbacha, le s pomočjo komunistov, ki niso nastopili samostojno, ampak volili Jonasa. Komunisti v Avstriji niso močni, vendar zberejo toliko glasov, da lahko postanejo jeziček na tehtnici. Koroški Slovenci, demokratično usmerjeni, so volili Gorbacha, rdeči pa Jonasa. Izid volitev ni ustregel na nobeno plat. Niti socialisti sami niso kaj ponosni na svojo zmago, ker čutijo, da bi je ne bilo brez — komunistov.

ČRNIH ALI "ZAMORSKIH" ŠKOFOV ima današnja katoliška Cerkev 80. Med njimi je 16 nadškofov in dva kardinala.

SLIKO ŠKOFA BARAGA in kratek spisek o njem pod naslovom "JUNAŠKI APOSTOL MED RDEČIMI INDIJANCI" je imel nadškofijski tednik v Sydneyu "The Catholic Weekly". Poudaril je, da je bil Baraga Slovenec in da smo Slovenci ustanovili Baragovo Zvezo za beatifikacijo škofa Baraga, za kar dandanes skrbi škofija v Marquette, ZDA.

MLAJŠA HČI AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA JOHNSONA je postala katoličanka. Ime ji je Luci. Duhovnik, ki jo je pripravil za prestop z večmesečnim poukom, jo je ob sprejemu v katoliško Cerkev tudi pogojno krstil. To je zbudilo veliko nejevoljo v episkopalni ali anglikanski cerkvi, kjer je bila Luci prej krščena. Ali katoliška Cerkev ne priznava veljavnosti anglikanskega krsta? Ali naj anglikanci še verjamejo, da katoliška Cerkev želi zedinjenja vseh kristjanov, ko niti krsta v anglikanski veri ne prizna? Tako in podobno so spraševali. Na to je Luci sama pojasnila, da so jo pogojno krstili ("če nisi krščena, te jaz krstim . . .") na njeno lastno prošnjo, ker je hotela biti stoprocentno gotova, da bo njen krst veljaven pred Bogom in njeno lastno vestjo.

"SLOVENSKO PRISTAVO" so že pred leti zamislili in tudi uresničili Slovenci v Clevelandu in okolici. Kupili so v primerni oddaljenosti od mesta lepo zemljišče in ga po svoje preoblikovali. Tam se zbirajo o prostem času za razvedrilo in razne kulturne ter družabne prireditve. Zanimivo je, da so tam postavili tudi slovenski "kozolec" — prav

za prav "kranjski", ker ga drugod komaj poznajo — vaško "znamenje" ali kapelico, končno pa tudi staromodni slovenski vodnjak z vedrom na kolo. Bo menda kmalu tako: Če bo Slovenec iz "starega kraja" hotel videti, kakšna je bila Slovenija "njega dni", bo moral napraviti izlet na Slovensko pristanišče v Ameriki.

NEPOSREDNA BLIŽINA AZIJE prihaja od leta do leta bolj živo v zavest Avstralije, ki se je do nedavnega smatrala za ljubljeno in ljubečo hčerko Velike Britanije. Razmere na bližnjem severu pritiskajo na Avstralijo, da mora rada ali nerada obračati oči v drugo smer. Eden od znakov, da tako tudi dela, je učenje azijskih jezikov po avstralskih univerzah. Zlasti univerza v Canberri s posebno fakulteto za pouk tujih jezikov ima celo vrsto profesorjev za azijske jezike, pa tudi vsako leto več dijakov, ki se uče dolgo vrsto teh jezikov. Zanimivo je morda, da je med temi jeziki navedena tudi ruščina.

PRAZNIK IMENA JEZUSOVEGA, ki se obhaja v vesoljni Cerkvi na nedeljo po novem letu, bomo od letos naprej v Avstraliji obhajali drugo nedeljo v juliju. To je izprosilo v Rimu društvo mož in fantov Najsvetejšega Imena ali Holy Name Society. Zimski mesec se jim zdi bolj primeren za tak praznik. No da, to kar drži. Bolj debelo bomo pogledali, ko se bo nekdo oglasil in rekel, da tudi Božič prenesimo v zimo, najbrž na dan 25. junija.

MED MODERNIMI DOVTIPI beremo tudi naslednjega. Fant vpraša očeta svoje izvoljenke, če se že lahko določi dan poroke. Oče odkima in pravi: Še vedno mislim, da ti in moja hči nista za skupaj. Ona zna igrati klavir, voziti avtomobil, jahati konja, smučati in poleg tega vodi vse moje trgovske posle. Kaj pa znaš ti? Fant je odgovoril: Jaz pa znam kuhati, pometati, postiljati, šivati, likati in še mnogo takega, česar vaša hči ne zna.

"LETEČI KROZNIKI" še kar naprej razburjajo občutljive živce človeških bitij širom po božjem svetu. Vera vanje je marsikje še vedno kar trdna. Zato je razumljivo, da piše Janko Hafner v Svobodni Sloveniji tako: Že vidim, da sem se večini bralcev zameril za vedno, ker ne verjamem v leteče kroznike. Saj bi rad verjel, pa ne gre, ker so me bolj pametni prepričali, da ni vredno verjeti

racam, ki jih skuhamo po senzacijah hlepečih časopisov enkrat na tem, drugič na drugem kontinentu. To pot je ustrelila kozla Argentina . . ." Po teh uvodnih besedah navaja Janko Hafner razlago o letočih krožnikih iz knjige ameriškega izvedenca von Brouna, ki tudi ne verjame v letče krožnike.

PAPEŽ PAVEL VI. je ob sklepu javnega križnega pota v rimskem Kolizeju spregovoril "besedo trpečim bratom". Rekel je: Je še drugo trpljenje, namreč v deželah, kjer naši bratje po veri ne morejo imeti podobnih pobožnosti. Pri njih je vera ogrožena, zaničevana in zatirana. Ni svobodne besede, ni svobode zborovanja. Njihova vest je zastrašena po neprestanih grožnjah in nevarnostih. Želimo, da bi ti naši verniki, če bo sploh kdaj prišel do njih naš glas, vzeli na znanje, da zanje molimo, da poznamo njih trpljenje in sočustvujemo z njimi. Radi bi jim vlili upanje v boljše dni in to prav zaradi spoštovanja do narodov, katerim ti naši trpečji bratje pripadajo.

OPERNI PEVEC ANTON ŠUBELJ, duša slovenske pesmi v Ameriki, je nenadoma umrl v Clevelandu dne 9. junija. Zadela ga je kap. Rojen je bil 1. 1900 v Rodici pri Domžalah. Petje in glasbo je študiral v domovini in tujini. Več let je pel pri Metropolitan operi v New Yorku, potem se je naselil v Clevelandu in se posvetil gojitvi slovenske pesmi med izseljenci. Kot tak je užival veliko priznanje in ugled med rojaki v Ameriki. Zavedajo se, da so s Subljevo smrtjo izgubili močno oporo v trudu, da bi slovensko pesem ohranili v tujini do skrajnih mej.

NAS SOSED PLANET MARS se je torej slabo izkazal. Nič boljši ni, kot luna, ki se ji tudi mesec pravi. Tako so baje dognali Amerikanci, ki jim je njihov Mariner poslal kakih 20 fotografij iz Marsove dežele. Slike kažejo, da je planet Mars suh kot kamen in pust kot sto Sahar. Sklepajo, da vsaj zadnjih sto milijonov let ni padla na Marsu kapljica dežja. Seveda v taki deželi ne more biti ljudi in niti mahu ne. Ko to vemo, nam je odvzeta vsaj ena velika skrb. Že kakih sto let smo se bali, kaj bodo Marsovci napravili z nami, ko bodo prjadrali na Zemljo — ali pa mi na Mars, kakor bi že bilo. Ali bodo padli po nas, in nas pobili, ko si je njihov planet privzel ime po rimskem bogu boja in vojne? Kaj če imajo tam gori bombe, ki so spričo njih naše gola igračka? Res je bilo že kar težko iti spat s takimi skrbmi pod plešo. Zdaj je pa vse to minulo. Zdaj vemo: Če se sami ne bomo potokli, bomo še nekaj časa na svetu. Marsovci nas ne bodo.

VODA V GRLO TEČE, pravi pregovor in s tem hoče povedati, da je vode preveč. Kadar je pa vode premalo, pregovor obmolkne in odpre usta — skrb. Tako skrb ima na primer Sydney, ki tuhta, kako bo v doglednem času omejil uporabo vode, če le še ne bo toliko zaželenega izdatnega dežja. Po deželje pa marsikje komaj še ve, kakšna je voda . . . Prav tako skrb ima ogromno mesto New York, ki mu zaloga vode še vse bolj nevarno usiha. Bavi se z mislijo, da bo treba iz morja zajemati in spreminjati slano vodo v sladko. Veliko skrb povzroča tudi Jordanova voda v Palestini, ki brez potrebe teče v Mrtvo morje in tam brez koristi izhlapeva. Zaradi nje žuga vojna med Arabci in Izraelci. Oboji bi jo radi napeljali iz Jordanove struge v pustinje za namakanje, da bi spremenili puščavski svet v rodovitno pokrajino. Pa menda Jordanove vode ni dovolj, da bi mogla na obe strani ustreči. Podoba je, da bo izzval vojno tisti, ki bo prvi začel kopati kanale.

PACIFISTI ZA VSAKO CENO se javljajo po širnem svetu in tudi v Avstraliji spričo dogodkov v Vjetnamu. Vsaka vojna jim je stoprocentno zlo, tako imenovana pravična vojna zanje ne obstoji. Njihovo nasprotovanje vojni ni brez sumnje, zakaj oglašajo se najbolj takrat, kadar se kdo upre komunistom. Oborožen odpor zoper hitlerjanstvo se jim pa le zdi, da je bil "pravična vojna", ali ne? Na stran brezpogojnih pacifistov se nagiba tudi THE CATHOLIC WORKER v Melbourneu. Opozarja na Kristusov nauk: Ponudi še drugo lice, če te kdo udari po enem. Pa bi bilo treba šele dokazati, da Kristus ni mislil le na poedince, ko je izrekel svoj nauk, ampak tudi na organizirane skupine ljudi, narode, države itd. Naj bomo še tako zavzeti za mir na zemlji, še tako vneti zanj z dušo in srcem, se nam le zdi, da ne moremo priporočati svobodnim ljudstvom, naj se brez vsakega odpora dajo podjarmiti sosedom in z veselim obrazom odvesti v suženjstvo. Res ni lahko v vsakem primeru jasno videti, kje je pravica in kje je ni, absolutna obsodba vsake vojne, posebno ko jo obsojajo komunistični sopotniki, se nam pa ne zdi sprejemljiva.

INDIJSKI PREDSEDNIK SHASTRI je bil na obisku v Beogradu in je skupaj s Titom pozval vojujoči se stranki v Vjetnamu, naj se nehata pobijati. Tako sta se moža postavila ob stran tistih, ki se tudi drugod po svetu ubadajo z mislijo, kako ustaviti te nesrečne borbe. Ali sta pomislila, da se z nadaljevanje vojnih operacij poleg vjetnamskih guerilcev najbolj ogrevajo rdeči v Peking? In tam naj poslušajo Tita in Shastrija? Posebno še Tita, ki ga imajo radi kot ščurka v župi!

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Klemenčeva Zdenka ni pisala

Obljubila je, da bo pisala o svojem Beluščku, pa ni bilo nič. In mora zdaj urednik sam napisati nekaj namesto Zdenke.

V slovenski šoli je dal učitelj Zdenki to nalogo: Recimo, da bi ti jutri teta prinesla tri zajčke, pojutrišnjem pa stric enega. Koliko zajčkov bi potem imela?

Zdenki se zasveti obraz in vsa vesela odgovori: Potem bi mela pet zajčkov!

Učitelj je slabe volje in pokara Zdenko: Pomisli vendar, kaj govoriš! Od kdaj pa je tri in ena — pet?

Zdenka ne pride v zadrego. Vsa pogumna reče učitelju: To vem že dolgo, da je tri in ena štiri, ampak jaz bi le imela pet zajčkov, ker enega že imam — Belušček mu je ime.

Taka je torej zgodba o Zdenki in njenem Beluščku, pa še o učitelju, ki ga je Zdenka ugnala v kozji rog.

Zvinkovo voščilo

Dragi p. Bernard: — Ob vaši zlati maši vam želi mvse najboljše in vas lepo pozdravljam.

Zvonko Klemenc, učenec
slovenske šole v Cabramatti.

VEVERICA PROSI

Lešnikov, orehov
mi iz svojih mehov
v košek moj nasujte,
meni vse darujte.

Lačna je družina,
bela vsa dolina.
Sneg leži po hosti,
dajte dosti, dosti!

Dva beduina potujeta po puščavi in prideta do zelene oaze. Zlekmeta se pod palmo in skušata zaspati. Zaslišita žgolenje ptičke in z veseljem poslušata. To ju popolnoma predrami in s spanjem ni bilo nič.

Čez čas pravi prvi drugemu: "Ti le lepo zaspi, saj ptička samo meni poje."

"Le ti zaspi," odgovori drugi, "jaz vem, da ptička le meni poje."

Začela sta se prerekati, hujše in hujše, nazadnje sta se še stepla. Ker sta bila oba enako močna, tudi pesti niso mogle odločiti, komu ptička poje. Sklenila sta, da se mora pravda končati pri kadiju, najmodrejšem sodniku. Stopita k njemu in oba vložita tožbo. Kadi je dejal, da bo dobro premislil, naj prideta naslednji dan po razsodbo.

Ko se moža vrmeta od kadija, ptička ni nič več pela. Zato sta šla spat. Kmalu se eden zbudi. Ko sliši, da tovariš krepko smrči, vstane na tihem. gre h kadiju, mu ponudi denarja in prosi:

"Razsodi da je ptička pela meni."

"Razsodil bom tako, da bo prav."

Beduin se je vrnil in poleg tovariša krepko zasmrčal. S tem je prebudil drugega. Ta je na tihem vstal, vzel denar in šel h kadiju.

"Razsodi, da je ptička pela meni."

"Razsodil bom tako, da bo prav."

Drugi dan sta tožitelja stala pred kadijem. Rekel jima je: "Ptička ni pela nikomur od vaju, pela je meni. Poglejta, pripela mi je dva kupa denarja."

Od tu naprej naj si zgodbo vsak sam razpleta!

JANEZEK SE JE OPRAVIČIL

Bil je še zelo majhen deček, oče pa strog z njim, da je bilo kar preveč. Nekoč je Janezek na vrtu poškodoval mlado drevesce. Mati je vedela, kdo je naredil škodo, oče pa ne. Hudo se je razjezil, ko je iskal krivca. Mati je rekla Janezku, naj očetu šele drugi dan pove, da je bil on. Hotela je sicer, da se otrok očetu opraviči, vendar šele potem, ko se bo možu prva jeza poglobila. Sinko vsekako zasluži primerno kazen, ne bilo bi pa prav, če bi ga oče nabil, kot je imel navado v prvi jezi.

Janezek se je težko težko pripravljal na očitno spoved pred očkom. Pod pritiskom ostrega materinega pogleda se je le odločil in se približal očku. Obtožil se je pa tako: "Očka — danes pa res nisem nobenega drevesca poškodoval. . ."

I. Burnik

*Za kopico peska
edini še zelen pritlikav grm domuje.
Ko se v sunkih vetra strese in se pesek usuje
pokoplje na desetero kuncev,
ki so v rov zbežali
iz nagona po življenju.*

*Z zasutimi očmi žival nestrpna grebe, liže,
in ko je za ped zraku bliže,
trudna več ne ve — v katero smer.*

*Nagajivo veter spet potrese veje,
dvigne pesek,
zrna po preriji seje
sem in tja v brezkrainost
suhih solnatih jezer.*

I. Burnik

*Jecljajoči Križemgleda
se v brezdelju mož je kisal,
si z rokavom nos obrisal —
kaplja, črka, nova veda.*

*Bognasvaruj pesmi take!
Kakor koli jo zapiši,
pleše z dirom slepih miši,
zasmehuje vse očake.*

*Vrh Parnasa kolne: fej!
muza starka jeznorita.
Krotovičenja je sita:
praznih misli in idej.*

NADALJNJI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

(Do 1. avgusta 1965)

£ 3-0-0: Gracijan Smotlak;

£ 2-0-0: Ernest Rutar, Alfred Brežnik, Anton Bavdek;

£ 1-0-0: Agata Schuller, Egven Benc, Alojz Markič, Ivan Gerbec, Ciril Škofič, Jože Plut, Emil Benko, Alojz Ašenberger, Ivan Pristov, Ivan Kern, Ivana Hudoklin, Maks Robar, Franc Sustaršič, John Porok, Karl Knap, Jože Prinčič;

£ 0-10-0: Andrej Grlj, Rudolf Vitez, M. Dobrinja, Al. Valenčič, Rudolf Sagaj, Jože Novak, Karl Simenčič, Jože Vuga, Franc Nekrep, Franc Zafran.

ZA KOROTAN: £ 5-0-0 Slavko Hrast; £ 3-0-0: Tomaž Možina, Neimenovan; £ 2-0-0: Janez Erpič, Pavel Zavrl; £ 1-10-0: Milan Škofič; £ 1-0-0: Ciril Škofič.

ZA P. PODERŽAJA: £ 11-0-0: Janez Ambrožič; £ 4-0-0: Anton Rozman, Angela Vrasich; £ 2-0-0: Jože Vrečar, Karl Simenčič, Neimenovan, Karl Levstek; £ 1-0-0: Marica Tomažič, Mirko Cuderman, Ciril Škofič, Alojz Poklar, Marta Jakša.

ZA SLOMŠKOVO ZADEVO: £ 2-0-0: Neimenovan; £ 1-0-0: Ivanka Razpet, Ernest Rutar, Ciril

NARODNO BLAGO

Oton Župančič

Prinesel si mi v dar vipavsko pipo
lepo rudečo — vzkliknil sem zadivljen,
prinesel si mi foveček v dar zakriviljen
in celo rešto kraševskih dovtipov,
in če bi mogel, vem da poln bi meh
izpustil vame pristne kraške sape.

Kaj jaz bi v misli verne najine
podal ti vreden znak, da ti v očeh
radost se zaiskri?.. Lej te čarape!
Od kod so? Veš? Iz Bele krajine.
Kdo jih je pletel? Vlahinjska Latka,
ko gnala je oslička z žitom v mlin;
ob Kulpi sem jo srečal, spremil in —
ne veš, kako so nje očesca sladka!

Škofič, Ivanka študent, Marija Golčman, Jože Kostevec.

ZA CERKEV V MELBOURNU: £ 6-0-0: Zora Pace; £ 4-0-0: Anton Rozman; £ 3-0-0: Neimenovana; £ 1-0-0: Ivan Devetak, Jožef Kromar.

ZA SLOV. DOM V SYDNEYU: £ 3-0-0: Neimenovana; £ 1-0-0: Milka Stanič; šil. 10: Marija Habenschus.

ZA KULTURNO AKCIJO: £ 1-0-0: Ciril Škofič, Neimenovan.

Za vse te in bodoče darove moj zlatomašniški BOG POVRNI! — P. Bernard.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

Nedelja 15. avgusta (tretja v mesecu): **Leichhardt** (sv. Jožef) ob 10.30.

Popoldne ROMANJE na Broadmay — glej oglas!

Nedelja 22. avgusta (četrti v mesecu):
Sydney (St. Patrick) ob 10.30
Villawood (Gurney Rd.) ob 10.15

Nedelja 29. avgusta (PETA v mesecu):
Leichhardt (sv. Jožef) ob 10.30
HAMILTON — NEW CASTLE ob 6. zvečer — **PONOVITEV ZLATE MAŠE** za to okolič.

Nedelja 5. septembra (prva v mesecu):
Croydon Park (sv. Janez) ob 10.30
Blacktown (stara cerkev) ob 10.15

Nedelja 12. sept. (druga v mesecu)
Sydney (St. Patrick) ob 10.30
WOLLONGONG (katedrala) ob 5. popoldne

VNEBOVZETA TUDI S TELESOM

KAKO BI MOGEL NJEN SIN JEZUS dopustiti, da bi strohnelo v zemlji tisto prečisto telo, ki je postalo njegovo prvo bivališče na zemlji; tiste roke, ki so ga prve objemale in negovale; tiste oči, ki so ga prve ljubeče gledale; tisto uho, ki je prvo poslušalo njegove otroške besede; tista usta, ki so ga prva poljubljala in klicala njegovo presveto Ime?

Zaradi njenega božjega materinstva je napravil čudež ob njenem spočetju in jo obvaroval vsake sence izvirnega greha, jo obdaril s tolikimi milostmi, da jo je pozdravil angel: Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena ti med ženami. Pa ne bi zdaj ob njeni smrti vzdikal kot ženin v Visoki pesmi: Vsa lepa si, moja prijateljica, in madeža ni na tebi. Pridi z Libanona, da boš kronana!

In končno, ali ni Marija z njim trpela? Od zibel do groba ga je spremljala in se z njim veselila, se z njim žalostila in z njim trpela. Mati sedem žalosti, Mati bolečin, kdo more doumeti tvoje neizmerno trpljenje? Slišimo te, kako nam govoriš: O vi vsi, ki greste mimo po poti, pridite in pogledajte, ali je katera bolečina, kakor je bolečina moja? — In ti, ki si s Kristusom trpela za odrešenje človeštva, ne bi bila deležna njegovega povečanja TAKOJ in ne šele ob vesoljni sodbi, kot vsi drugi pravični?

Danes je Marija vzeta v nebese s dušo in telesom. Veselimo se, ker s Kristusom kraljuje na veke! (Fr. Sodja: Duhovne vaje.)

ROMARSKA NEDELJA V SYDNEYU

Za praznik Marijinega VNEBOVZETJA

15. AVGUSTA

Cerkev sv. Benedikta, Broadway

Za to cerkev smo se odločili, da bomo lahko po cerkveni pobožnosti uporabljali DVO-RANO, ki nam je dobro znana.

Od 2:30 — 2:40 zbiranje za cerkvijo

Ob 2:40 sprevod okoli cerkve v cerkev

Ob 3:00 sv. maša, med njo pridiga, po maši
pete litanije Matere Božje.

Program v dvorani

Nastopili bodo naši ŠKRJANČKI v slikovitih nošah (za oko) in zapeli nekaž pesmi (za uho in srce).

Za zaključek našega BARAGOVANJA bo spregovoril p. Odilo in pokazal lepe skioptične slike.

Zahvalna beseda ustanovitelja Baragove zveze.

Tudi v mesecu juliju so bile ponovitve zlate maše p. Bernarda. Prvi dve, v Croydon Parku in Blacktownu, sta bili že omenjeni. Nismo pa še poročali o ponovitvi te lepe slovesnosti v Wollongongu, ki je bila zvečer v nedeljo 11. julija. Veseli smo bili prisotnosti res številnih rojakov, ki so prišli skupaj iz vse bližnje okolice. Marsikdo je bil prvič prisoten pri sv. maši, ki se opravlja tako, da je mašnik obrnjen proti ljudstvu za posebnim oltarjem takoj za obhajilno mizo. Katedrala sv. Frančiška je uvedla ta način maševanja pred nekaj meseci. Tako se sveta Daritev, opravljena po večini v domačem jeziku, še za nekaj korakov približa vernikom.

Pridigal je zlatomašnik spet sam in poudarjal zasluge sv. bratov Cirila in Metoda, katerih praznik smo obhajali nekaj dni poprej. Čeprav sta bila po rodu in krvi Grka, sta z nemajhno žrtvijo opilila tedanjo slovenščino in šla oznanjevat evangelij med naše davne prednike. Pridigar je nato pokazal na dva druga slovenska apostola, Slomška in Baraga, ki sta tisoč let pozneje stopala po stopinjah obeh solunskih bratov. Končno je poudaril potrebo, da se zavedamo nujnosti duhovniških poklicev in vsak po svojih močeh k temu kaj pripomoremo.

Med službo božjo je bilo deloma ljudsko petje, deloma zborna sydneyjskih "Škrjančkov", ki so s svojim pevovodjem g. Klakočermom žrtvovali nedeljsko popoldne in prišli v Wollongong. Iskrena jim hvala!

Po službi božji smo stopili v cerkveno dvorano na prigrizek, ki ga je sydneyjskim gostom pripravilo društvo DANICA na pobudo "Klančarja" Pavla Arharja (če se ne motim.) V imenu vseh udeležencev iz Sydneya — najlepša hvala! — P. Valerijan.

MOLIMO ZA DOMOVINO!

"Iz zgodovine vemo, da slovenskega naroda ni ohranjevala številčna moč. Ni ga reševalo bogastvo. Tudi ga ni varovala oblast in lastna država, saj vsega tega nismo imeli. Ohranjevala in reševala ga je zvestoba in pokorščina do Boga, do presvete Matere Marije in Kristusove Cerkve".

"Oče naš, kateri si v nebesih, naj bo posvečeno tvoje ime med slovenskim narodom. Naj pride k Slovencem tvoje kraljestvo in ostane pri njih". (Ura molitve za slovenski narod.)

VABLJENI zopet k molitvi za blagor domovine v nedeljo 5. sept. ob 4. pop. v kapelo sv. Frančiška v Paddingtonu.

Misli, August, 1965

P. Bernard

PODPISOV POD PISMO NA ŠKOFA V MARQUETTU dobivam zelo veliko, na tisoče — hvala vsem, ki ste se pozanimali. Nisem pa čakal, da bi imel vse ali vsaj večino skupaj, prvih tisoč sem poslal po zračni pošti že v prvih dneh neseca julija. Poslali so jih tiste dni že tudi nekateri avstralski predstavniki, med njimi sydneyjski g. kardinal. Nadaljnje pošiljam po več tisočev skupaj od časa do časa.

Marquettski g. škof, Baragov naslednik, je z zanimanjem vzel na znanje našo zahvalo in apel, pa je odgovoril nam vsem z naslednjim pismom:

Diocese of Marquette

444 So. Fourth St.

Marquette, Michigan 49855

Bishop's Office

Dear Father Ambrozic:

The literature about the Bishop Baraga cause, together with the signatures of many people, is at hand. We are very grateful for the interest shown in the Cause and we are very happy to learn about this interest.

I am instructing the office here to keep you informed more closely and definitely about our present work for the cause of Bishop Baraga.

We all join in extending sincerest congratulations to you on the celebration of your Golden Jubilee and give assurance of our prayers for you.

With kind wishes I am,

Sincerely yours in Christ,

Thomas L. Noa

Bishop of Marquette.

V slovenščini bi bilo tako:

Pismo o zadevi škofa Baraga s podpisi mnogih imam pri rokah. Mi tukaj smo zelo hvaležni za zanimanje v tej zadevi in jako veseli, da smo o tem zanimanju poučeni.

Jaz sem naročil tukajšnjemu uradu, naj vam poroča redno in natančno o našem trenutnem delu za Baragovo zadevo.

Mi vsi vam enodušno izrekamo iskrene čestitke o priliki vaše zlate maše in vam obetamo, da vas bomo vključevali v svoje molitve.

Z najboljšimi voščili,

vaš v Kristusu,

Tomaž. L. Noa. škof

IZ POPOTNE TORBE

Dr. I. Mikula

Nazaj proti vzhodu

IZ PERTHA SEM SE VRAČAL v Kalgoorlie zopet z avtom. Tokrat s Sokličevimi. Pot nam je tekla vzporedno z ogromnim vodovodom, nekakim potokom v ceveh. Prav tako so nas spremljale železniške tračnice, ki bodo kmalu svoje ozke hlačke zamenjale s širšimi. Povsod že kopičijo nasipe in gradijo mostove za novo železniško progo. Po njej bo vlak lahko oblastno sopihal iz Perth preko osrednje avstralske pustinje, skozi Brocken Hill v Sydney in od tam vse gor do Brisbana. Seveda tudi obratno. Ta dolga železna kača, daljša kot iz New Yorka v San Francisco, bo baje rabila za svojo pot le dva dni in dve noči! Vsi, ki se bojite potovanja po avstralskih železnicah od morja do morja, le še malo potrpite!

Postaja na Opalfieldu

Od Kalgoorlieja do Port Auguste v Južni Avstraliji je šlo lepo in gladko z najmodernejšim vlakom. Čas je bil za dve uri naprej in kazalca je bilo treba temu primerno premakniti. Ustavil sem se pri Veljkovičevih in težko se je bilo posloviti od njihove gostoljubnosti, toda neusmiljeni puščavski "truck" ni hotel čakati. Naložil sem nanj cerkvene potrebščine in samega sebe, pa smo drveli po peščenih cestah, skrbno obkrožili Woomero, da bi se po naši neprevidnosti se "sprožilo" kaj hudega, in ob mraku smo se ustavili v vedno mladi Andamooki.

Vse, kar je mladega, neprestano raste, tako tudi Andamooka. Od mojega zadnjega obiska se je priselilo vanjo spet precej novih srečolovcev na starodavnem Opalfieldu. So sami resni in načrtov polni težaki, pripravljeni na težave vseh vrst. Toda v zavesti, da "prazno je delo brez sreče iz nebes" so se brez obotavljanja zbrali k sv. maši pred oltarjem, ki sem ga imel s seboj iz Sydneya. Otroci so mi ga pomagali postaviti med lepima podobama Srca Jezusovega in Marije Pomagaj. Lepo petje med mašo in petimi litanijami je vrelo rojakom iz srca, drugorodci so nas pa občudovali. Tisto nedeljo smo imeli dve maši, eno v slovenskem drugo v angleškem jeziku.

V naše veselo razpoloženje je kanila tudi kapljica žalosti. Naš pesnik Ivan Legiša-Burnik je prejel žalostno vest o smrti očeta v štipanu pri De-

vinu ob Jadranskem morju. V svetožalnem molu smo obhajali sveto mašo zadušnico ter molili za večni mir očetu Antonu in vsem, ki so odšli pred njim na kraj večne luči z znamenjem vere. Naj bo dobrem Ivanu tudi na tem mestu izrečeno iskreno sožalje.

Zadnji kos dolge poti

Le nerad sem se odtrgal od naših andamooških rojakov in njihovih svetlih opalov. Lažje bi bilo slovo v ranem jutru, ko so njihove oči še sanjale. Toda razkošni "Mercedes" opalsko osrečenega Hermana ni maral odlašati odhoda. Čeprav je puščavska cesta po svoje prirejena za prevažanje, smo skoraj frčali po njej in smo tistih 200 milj do Port Auguste premerili v treh pičlih urah. Tudi nadaljnji "polet" do Adelaide ni bil nič dolgočasen.

V pravkar imenovani prestolnici Južne Avstralije sem pa poiskal brzec na kolesih, ki se mu pravi "The Spirit of Progress". Nekam smešno se mi zdi njegovo ime. Vlak se je vlekel in vlekel kot kak dolgovezen Scottov roman, pa sem imel časa na pretek, da sem ugibal, zakaj je dobil tako ime. Pri najboljši volji nisem mogel odkriti v njem ne kaj dosti duhovnega, ne naprednega. Toda Spirit of Progress se ni menil za mojo nestrpnost in se niti malo ni zavedal, kako zelo se mi mudi v Sydney krpato razcefrano popotno torbo.

Andamooka jih je zbrala

Misli, August, 1965

AKCIJA ZA DOM

NEHOTE MI SPOMIN UHAJA NAZAJ, ko sem opazoval majhnega dečka, kako je obhajal svoj prvi rojstni dan. Šibak kot je bil, ni mogel stati na lastnih nogah. Trdno se je oprijemal mamice, ki mu je pomagala ugasiti edino svečko sredi godovne tortice.

Tudi naša AKCIJA ZA DOM obhaja svoj prvi rojstni dan. Šibka — kot oni deček — ne stoji trdno na nogah. Išče zaslombe med rojaki, ki ji dajejo moč in upanje, da bo nekoč trdna, samostojna in velika.

Rojstni dan bo AKCIJA ZA DOM obhajala v soboto 21. avgusta v St. Francis Hall, Paddington, in to na prav poseben način. Kratki proslavi, med katero bodo nastopili tudi naši ŠKRJANČKI, bo sledil VELIK PLES. Začetek proslave bo ob 8. zvečer. Bodite točni, zakaj ako bi kaj zamudili, vam bo pozneje žal. Pridite vsi in pripeljite prijatelje, da bomo v prijetni družini proslavili ta pomembni rojstni dan.

Dragi rojaki, gotovo ste že vsi prejeli "LETNO POROČILO Akcije za DOM v obliki lično urejene knjižice. Njen namen je, da vam poleg finančnega stanja pokaže aktivnost in sodelovanje Slovencev v Sydneyu in okolici. Naj omenim, da so v poročilu omenjena le tista imena darovalcev, ki smo njihove darove prejeli do 30. junija 1965. Stroške za tisk smo delno krili z oglasi in dohodkom od "Vinske trgatve".

Vsakdo je vesel darila za rojstni dan, pa naj bo še tako skromno. Zato ne pozabimo AKCIJE ZA DOM ob njeni prvi obletnici, pošljimo ji DAR — DOMU NA OLTAR, ali pa vsaj pridimo praznovati njen god v Paddington. Vsakega gosta bo zelo vesela.

Rudi Brežnik.

NADALJNJI DAROVI ZA DOM:

£ 10-0-0: Karl Hren, dr. Mihael Colja, Anton Požar;

£ 5-0-0: Roman Perko, Jože Lipeč, Zofija Brkovec, Anton Šimec, Stane Petkovšek;

£ 3-0-0: Neimenovana;

£ 2-0-0: Alojz Filipič, Jože in Marija Plesničar, Tomaž Možina, Jože Petek; £ 1-10-0: Angel Bajt; £ 1-0-0: Karlo Dolmark, Milka Stanič, Neimenovana; šil. 12: Viktor Tramšek; šil. 10: Marija Habenschus.

V junijski številki MISLI je pomota prisodila V. Kobalu in neimenovanemu vsakemu po £ 6. Dala sta skupaj £ 6.

V A B I L O

na

OBLETNICO AKCIJE ZA DOM

V soboto 21. avgusta 1965 ob 7.30 zvečer v

ST. FRANCIS HALL — OXFORD STREET, PADDINGTON.

Sodelujejo v s i odseki Slovenskega društva.

Po kratkem kulturnem programu vesela domača zabava, ki take še niste doživeli!

Ne zamudite tega večera! Pridite vsi!

V zaupanju je moč — v sodelovanju slovenski dom!

Prisrčno vabljeni!

Odbor Akcije.

NEW SOUTH WALES

Albury. — Opazila sem, da so zemljepisne uganke zbudile med bralci MISLI dosti zanimanja. Jaz jih tudi rada rešujem in čeprav jih nekaj zgrešim, imam ob njih lepo razvedrilo. To mi je dalo misel, da bi tudi sama nekaj takih ugank sestavila. Pošiljam jih in jih boste morda objavili, če jih niso še drugi poslali, da jih imate dosti za 20 let. Eno nedeljo popoldne sem se s tem bavila in rezultat je: 27 ugank. Naj opozorim reševalce, da je treba kraje iskati v Primorju. Morda bodo kateri bralci rekli, da so te reči navadna otročarija. Saj je najbrž res, pa je že tako, da je človeku včasih potreben beg iz vsakdanjih skrbi in nadlog. Zato tudi kakšna smešnica prav pride in Pepe Metulj ima prav, da nam kakšno pove. Morda je tudi naslednjo že slišal, vendar naj jo še enkrat bere. V isti ulici sta živeli dve družini, ki sta se obe pisali Kocebuji. Pa se je zgodilo, da je eden Kocebujev odpotoval v Darwin, drugi Kocebuji se je pa eno uro pozneje ubil. Drugi dan pride telegram in pomotoma v roke vdovi Kocebujski. Je mislila, da ji je kdo brzojavil sožalje, pa je odprla in brala: Srečno dospel. Vročina strašanska. — **Ivan-ka Študent.**

Newtown. — Pravkar sem videl v listu MISLI, da je v Argentini umrl g. Janez Hladnik, ki je bil dolgo vrsto let dušni pastir med izseljenskimi Slovenci v Južni Ameriki. Novico sem sprejel z zanimanjem in globokim obžalovanjem. Gospod Janez je bil namreč v sorodstvu a mojo pokojno materjo. Naj še pristavim, da so bili moja mati sestrična v MISLIH omenjene ge. šefke Fretzetove v No. Sydneyu, ki je pravtako sorodnica rajnega g. Hladnika. Naj mu bo Bog bogat plačnik! — **Peter Bizjan.**

Mona Vale. — Moram se p. uredniku prav lepo zahvaliti za poslani izvod PASTIRČKA, ki ga izdajajo v Trstu. Nahitro sem v PASTIRČKU nekaj prebrala in sicer spis pod naslovom "Za očeto spreobrnjenje." Ob tem branju se mi je orosilo oko. O, še dosti je potrebnih takih spreobrnjenj, pa žal premalo molimo in zato jih ni. Torej prav lepa hvala za poslani list, res vidim, da skušate človeka za vsak poslani funt še posebej odškodovati. Bodite lepo pozdravljeni! — **Pavla Fabian.**

Merrylands. — Prav radi smo nabrali naproseno število podpisov za Baragovo beatifikacijo in še nekoliko več. Tudi molimo v ta namen, da bi bile naše želje uslišane. Bog daj, da bi dobili Slovenci kmalu dva svetnika, Baraga in Slomška! Priлагamo dar za Slomškovo zadevo in lepo pozdravljamo. — **Družina Golčman.**

Granville. — Oglašam se z odgovorom na vprašanje, če je kadi pravično razsodil. To se nanaša na zgodnjo "Za bistro glave" v julijski številki MISLI. (Stran 202.) Po mojih mislih je kadi pravično razsodil, zakaj tisti beduin, ki je imel tri hlebe, je od svojih devetih kosov prodal štiri. Oni, ki je imel dva hleba, je od svojih 6 kosov le enega prodal. Zato mu po pravici pripada le en zlatnik. — Ali ste pa o teh-le oslih že slišali? Kmet je imel v hlevu tri osle. Eden je bil velik, drugi srednji, tretji majhen. Kateri od treh je bil bolj moder? Če ne veste, vam bom drugič povedala. — **Milka Stanič.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Zlatomašniku p. Bernardu želimo Slovenci v Brisbanu vse dobro in mu čestitamo. Daj Bog, da bi dočakal tudi biserno mašo. Lepo se tudi želim zahvaliti našim tukajšnjim rojakom za Telesa. Res je že nekoliko pozno za to zahvalo, si boste pa bolj zapomnili za drugo leto, ko bo spet lepo in številno udeležbo pri procesiji sv. Rešnjega procesija in bomo nanjo povabljeni. Letos so se spet lepo obnesle naše zastave ali bandera. Bandero Marije Pomagaj in sv. Cirila in Metoda sta nosila predsednik PLANINKE g. Konda ter g. Grčman. Za njima smo se razvrstili drugi udeleženci, ki nas je bilo še enkrat toliko kot druga leta. Upam, da nas bo prihodnje leto še več. Obernem pošiljam pozdrave vsem Slovincem v Avstraliji, posebno g. dr. Mikulu. Kmalu spet na svidenje! — **Kristina Plut** v imenu vseh.

Dimbulah. — Da bo tudi od nas kaj glasu v MISLIH, bom napisal par vrstic. Čital sem z zanimanjem o delovanju našega rojaka Baraga med Indijanci. Z veseljem smo tudi nabrali podpise, kot je bila želja. Jaz sem trdno prepričan, da bo Najvišji čul naše prošnje in nam postavil Baraga na

oltar. Saj bi tako čast zaslužili tudi drugi, ki so skupaj z njim delovali med Indijanci in se toliko trudili. Pozdrav od mene in vse moje družine. — **Jakob Topovšek.**

Carina. — Morda bo za spremembo dobrodošlo kaj takega-le: Bil je oče, zelo skrben za svojo družino. Nekoč se je pohvalil: Zdaj so pa že vsi člani moje družine na lastnih nogah. Vprašali so ga, kako se je to posrečilo. Pa jim je razložil: Danes sem prodal zadnji stol iz hiše, da sem mogel v gostilno. — Nedavno me je prišla obiskat rojakinja iz Prekmurja. Ker me ni bilo doma, je pustila vizitko z imenom **NADA LEV**. Kdo od vas lahko iz njenega imena razbere, iz katerega mesta je doma? — **Janez Primožič.**

VICTORIA

Noble Park. — Prav lepa hvala za redno pošiljanje lista **MISLI**. Zelo radi ga beremo. S plačilom se nam včasih zavleče, pride bolezen in drugi nujno izdatki, pa se zgodi, da zaostanemo. **MISLI** pa le prihajajo in za to moramo biti hvaležni. Seveda o prvi priliki, ko se pokaže možnost, smo voljni poravnati tudi za nazaj. Lepo je, ko si med seboj zaupamo. Ko že pišem, bi rad v imenu svoje družine poslal pozdrave vsem rojakom, ki smo se spoznali v Italiji v raznih kampih: Antonio, Salerno itd. Posebno se dobro spominjamo treh sester z imenom Penko. Bile so Marija, Pavla in Slavka. Zanimalo bi nas zvedeti, kje so in kako se jim godi. Končno želimo zlatomašniku vse dobro, zlasti dosti zdravja. Molili smo zanj o priliki zlate maše, Enake želje imamo za druge rojake in vsem kličemo: Pozdravljeni! — **Srečko Bole**, 95 Sharon Rd., Noble Park, Vic.

Woodend. — Rad bi vedel, če zdaj že naročajo **MISLI** ljudje, ali je še tako, da **MISLI** naročajo ljudi. Tako je bilo v začetku, tega se dobro spominjam. Naj je bil človek kjerkoli v Avstraliji, **MISLI** so ga našle. Potem je bilo tako: nekateri so se naročili, drugi so list vrnili, tretji so ga pa prejeli in brali, plačali pa nič, češ, se bodo že naveličali pošiljati. Zdaj ne vem, kaj ljudje najraje berejo. Morebiti še najbolj tisto iz torbe dr. Mikula. On zna postaviti Avstralijo v take rožnate barve, da se mora dežela prikupiti še tistim, ki je sami od sebe nič radi nimajo. Dr. Mikula pričara iz čisto navadnih mlak Vrbsko jezero ali pa iz suhe struge nekje gori v Queenslandu vsaj Glino, če že ne Dravo. Kdo drug bi povedal o Tasmaniji nič drugega kot da ga je tam pošteno zeblo, saj je še pred kratkim par ljudi tam zmrznilo. Dr.

Misli, August, 1965

Mikula je pa našel cvetje vseh vrst in sadja, da ga nima svet. Verjetno je našel celo krompir. Potem pa jezera, reke in bistro potoke, verjetno so v tistih vodah plavale tudi ribice in se poigravale, da je gospodu poskakovalo srce. Ali pa v Canberri! Princ Filip je potožil, da Canberra nima srca, dr. Mikula je pa našel tako srce, kot ga ima edino slon in je tako veliko, da ga ne spraviš v navaden rukzak. Pa je videti, da ima dr. Mikula sam še večje srce in je občudovanja vreden, da ljubi poleg vsega mogočega tudi to suho in pusto zemljo. Tak človek res najde na vsaki stvari samo dobre strani in če jih ni, jih sam iznajde. Naj pride enkrat k nam v Woodend, da bo videl naš hrib Macedon, gotovo bo verjel, da gleda Himalajo. Škoda, da nimamo več Korošcev v Avstraliji, bi jo spremenili v živo Rožno dolino. Ti naši rojaki poznajo poezijo. Ko sem bil na Koroškem, mi je neki kmet dal kos suhega kruha, da je bil kot kamen in že tudi plesniv. Ko sem se nekoliko "aufregov", mi je rekel, naj le použijem dar božji, bom potem lepše pel. Če to ni poezija, kaj naj bo? Pa ne da bi se tega zdravila oprijel pevovodja sydneyjskih škrjančkov, bi moral svojim fantom spremeniti ime in jih klicati za Vrane! Tudi p. Odilu bi ne priporočal kaj takega za njegov zbor, to je dobro samo za Korošce. No, vidite, mislil sem samo par besed napisati, pa se mi je tako raztegnilo. Upam, da se nisem dr. Mikulu do smrti zameril in še kakemu drugemu Korošču. Bom še bral njegovo "torbo", to je gotovo, glede "sončne" Avstralije bom pa najbrž ostal pri svojih mislih. P. uredniku pa čestitam k zlati maši. No, da, zlata maša ima svojo ceno, vendar bi človek rajši imel še enkrat novo, posebno še s petdesetletnimi izkušnjami, to bi bilo nekaj. Pa kaj se hoče, mladost ne pride več nazaj in smo prisiljeni, da se pripravljamo na večno mladost, pa čeprav s precej kislimi obrazi. — **Johan Pristov.**

WESTERN AUSTRALIA

Highgate — Perth. — Vračamo vam papir za zbiranje podpisov na škofa v Marquettu, Amerika. Smo jih zbrali, kot ste želeli. Z veseljem je podpisal poleg drugih tudi tukajšnji škof Most Rev. Myles Mc. Kean. Ko je podpisal, je papir poljubil in mi ga vrnil z iskreno željo za dober uspeh pri delu za Baragovo beatifikacijo. To nas je zelo razveselilo. Tako želim tudi jaz in vsa moja družina. Obenem naj tudi izrečemo pristrčne čestitke zlatomašniku z željo, da vas Bog še dolgo ohrani med nami. Končno prilagam M.O. za pet funtov za novo slovensko cerkev sv. bratov Cirila in Metoda v Melbourneu. S hvaležnimi pozdravi — **Franc Plesničar.**

PREBAVNE MOTNJE

Dr. N. N.

MED VSEMI PREBAVILI STA ZLASTI ŽELODEC in črevesje od zibelke pa do groba izvor neštetim težavam in bolečinam. Pri dojenčku so večinoma vse bolezenske motnje omejene na črevesju in četudi se v poznejšem življenju prebavila utrdijo, vendar skoro ni človeka, ki ne bi imel kdaj opravka s pokvarjenim želodcem, vetrovi, drisko ali zaprtjem.

Na kratko ni mogoče omeniti vseh bolezni in naštetih vseh možnosti, ki lahko povzročajo bolečine v trebuhu. Omeniti pa vendar moramo, kar običajno veliko ljudi ne ve, da se pri mnogih boleznih organov, ki leže izven trebušne votline, bolečine nekako projicirajo v trebuh: srčni krči se često odražajo pod žličko (močni napadi so podobni celo napadom pri žolčnih kamnih), isto velja tudi za vnetje osrčnika z nabiranjem vode in pa za nenadno povečanje srca; pri obolenjih pljuč v bližini prepone ali pa pri vnetju prepone same boli trebuh v predelu želodca, tuberkulozno vnetje sklepa v kolku, gnojenje stegenice, vnetje moda ali pa ishias lahko izžarevajo bolečine v spodnje dele trebuha, kar utegne privedi do napačne diagnoze. Zgodi se pa tudi obratno, da oboleli trebušni organi izžarevajo bolečine v predele izven trebuha, kot se to pogosto dogaja pri vnetju žolčnika, kjer se pojavijo bolečine v rami, zlasti pod desno lopatico. Bolečine pri želodčnih in črevesnih čirih se pa lahko prenašajo tudi na srce.

Najprej hočemo govoriti o boleznih, ki se pričnajo s silnimi bolečinami v trebuhu in predstavljajo resno nevarnost za zdravje in celo za življenje. Če toži kdo o nenadnih bolečinah v trebuhu, ki se po nekaj minutah stopnjujejo do takšne silovitosti, da ima bolnik občutek, da bo kar umrl, če često bruha, najprej žolč, potem blato, tedaj lahko s precejšnjo gotovostjo sumimo, da je postalo črevo iz različnih vzrokov neprehodno, bodisi da se je zadržnilo, ohromelo, zapletlo ali zamašilo. Podobne uničujoče bolečine povzroča tudi zaradi čirov razjeden želodec ali črevo. Poleg nenadne živčne reakcije na hude bolečine in slabosti srca ter krvnih obtočil je razdražena tudi trebušnica, zaradi česar so trebušne stene napete in trde kot deska. Če so nenadne silne bolečine združene z mrzlico, tedaj se je verjetno zasukal jajčnik, žolčnik ali kak drug organ okoli svoje osi. V današnji dobi športa in hitrega prometa se lahko zgodi, da počni pri nesreči zaradi močnega udarca na trebuh kak notranji organ, kar povzroča življenjsko nevarne krvavitve v trebušni votlini. Notra-

nje krvavitve navadno ne povzročajo premočnih bolečin, zanje je značilna srčna slabost, bledica, slabo bilo, stopnjujoči se nemir in končno omedlevica.

Črevesni krči nastanejo zaradi nenadnega ali kroničnega črevesnega vnetja. Prično se navadno s slabostjo in glavobolom ter povzročajo menjajoče se, zdaj lažje zdaj hujše bolečine, večinoma preko vsega trebuha. Podobne bolečine povzročajo tudi zrastle po operacijah ali vnetjih v trebuhu ter, kar velja predvsem za otroke, razne gliste. Kronična tuberkuloza trebušnice je vzrok neenakomernim bolečinam preko vsega trebuha. Malokdo ve, da revmatizem trebušnih mišic lahko povzroča bolečine globoko v trebuhu. Isto velja tudi za razne infekcijske bolezni, zlasti za tuberkulozo, tifus in povratno mrzlico.

Če nam je mogoče dognati kraj bolečin, tedaj nam to služi kot važen pripomoček za pravilno ugotovitev bolezni. Želodčni in črevesni čiri povzročajo bolečine v epigastriju (tako imenujemo trikotasto mesto pod žličko, omejeno ob straneh po obeh rebrnih lokih). Bolečine običajno niso tako močne kot pri koliki, so pa odvisne od gibanj in telesne lege. Razlikujemo zgodnje bolečine, ki se pojavijo takoj po jedi in so značilne za čir ob vходу in glavini želodca, pozne bolečine, ki se pojavijo 1 do 3 ure po jedi in so značilne za čir na želodčnem vratu ali na dvanajstniku in bolečine, ki se pojavijo pri praznem želodcu in ki zginejo, če kaj malega zaužijemo. Pri čiru na želodčnem vrodu občutimo bolečine često tudi pod prsnico, včasih tudi na srčni konici in levi prsni bradavici. Seveda pa lahko povzroča tudi vsako drugo obolenje želodca ali črevesa enake bolečine, kot smo jih navedli pri čirih.

VODOVODNI INŠTALATER — SLOVENEK

Rojaki! Poslužite se rojakove postrežbe za kleparska dela in vodovodne napeljave: v kuhinji, kopalnici, pralnici, na strehi (žlebovi) itd. — Brezplačen ogled in ocena. — Za kvalitetno izvršitev dela jamči **Jože Pliberšek**, 3 Carvers Rd., Oyster Bay. Tel.: 54-9381.

KLOBASASTA ZGODBA

V DAVNIH ČASIH, ko v Ribnici še niso poznali krvavic, je popotni tujec izgubil na ribniškem trgu eno teh čudovitosti. Kmalu potem prisopiha nadebudni Matvežek, sin Ribničana Urbana, k mestnim očetom pod lipo, kjer so ravno imeli veliko zborovanje.

"Jejhata, jejhata, kaj sem našel Zverino, joj, kakšno zverino! Kožo ima brez kocin, roge pa spredaj in zadaj. Nog nisem nič videl, gotovo jih ima podse podvite, ko tako mirno leži. Mislim, da trdno spi in dokler spi, bi jo mogli ubiti, če bi nas bilo dosti skupaj."

Možje v hipu pozabijo na zborovanje, vsi tečejo na svoje domove in vsak se oboroži, kakor ve in zna. Brž nato se zbere mogočna ribniška vojska in se previdno bliža zverini sredi trga. Ko se čudna pošast ne gane, se možje ojunačijo in se začno krepko udrihati po njej. Kmalu je bila sirota vsa razmrevljena, zasmili se jim in udarci odnehajo.

Možje stopijo še bliže in si ogledajo zmes, ki je nastala in grozne pošasti. Gledajo, gledajo, eden od njih vidi pšeno. Globoko se oddahne in veselo zavpije:

"Glejte, glejte, kako o pravem času smo padli po njej! Še malo, pa bi imela tisoč mladih. Ko bi vse to zraslo, bi jim nihče več ne prišel do živega."

Možje so modro prikimali in naročili onemu Matevžku, naj pride takoj spet povedat, če bo našel še kakšno zverino.

Kako meni sin o svojem očetu?

Ko mu je 10 let, je prepričan: Oče zelo veliko zna.
15-leten pravi: Jaz znam prav toliko kot oče.
20-leten ugotovi: Oče pravzaprav ne ve veliko.
30-leten se spomni: Lahko bi enkrat očeta vprašal.
40-leten spozna: Oče pa le precej zna.
50-leten trdi: Oče vse ve.
60-leten si pa zaželi: Ko bi mogel očeta vprašati!

ZEMLJEPISENE UGANKE

Poslala Ivanka Študent

Opojno so lilije prelepe v mali kapelici duhte
Oljske gore vrt, oj bajni in skrivnostni v luninem svitu!

Pod goratim vrhom bistri studenček izvira.
Naša Lenka na ljubega misli.
Mlademu paru pa želimo vso srečo.
Sicer ne plešem, pa se vendar lepo zabavam.
Bil je tako vesel, da je vso noč ukal in pel.

Ali lahko k tebi prisedem, Irenka moja zlata?
Ves dan je sonce svetilo in toplo grelo.
Očitajte mi sina, vi pa vašo hčerko hudo razvajate.
Janezek bodi miren, če ne bo palica pela!
Na Stol mi ni treba plezati.
To sta bila prva čina našega poveljnika.
Kostanja ni, orehov je pa dosti.
Največ je pridelal vina in mošta N. Drežič.
Tone prihaja iz Volč, jadra ga nič ne zanimajo
Krasen je sprehod od nas do Brd ob soški obali
Moj Bog! Rad te bom vedno imel, le moj ostani!
Ničesar ne jemlje v poštev, Erjanec vse sam najbolje ve.

Nesi to sol k Anici, naši mladi sosed.
Še nocoj napišem petero nujnih pisem.
Ne pišejo se Vogel, ampak Voger. Skoraj enako, seveda.

Tihtapimo po tem žlebu, ko vi carinarji spite.
Ljubi Bog rad išče izgubljenovo ovčko.
Našli so v od njega kupljenem sadju polno gnilobe.
Mesto, gori, carski poraženi beže.
Sramota za vas, če po vandalsko z ljudstvom rav-nate.

REŠITEV JULIJSKE UGANKE

Metlika — Črnomelj — Adlešiči — Dragatuš
— Vinica — Pleterje — Semič — Tribuče — Su-hor — Preloka — Podzemelj.

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, moto-cikle, mope, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja tvrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W. A.

1. ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREZBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNIMI KOLESI, BICIKLI ITD.)
2. ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDARJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJSNJIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPORLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRIČEVAL, DELAVSKIH KNJIZIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLEŠKEGA JEZIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moneur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. Kapušin, 103 Fifth Ave., North Altona, Vic.
Tel. 391-4737

PHOTO STUDIO

NIKOLITCH

108 Gertrude Street
Fitzroy, N. 6, Melbourne, Vic.

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst:

DRUŽINSKE ALBUME — POROKE —
OTROKE — PORTRETE — ŠPORTNE
SKUPINE — FOTOKOPIJE

Nevestam posojam poročne obleke
po nizki ceni

Telefon JA 5933

